

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület lapja
ígyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:

Egész évre 20 korona, félfévre 10 korona, negyedévre
5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadó: Farkas Géza az OMGE. igazgatója.
Fülső szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-elnök.
Társasági: Buday István az OMGE. elnöke.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 26. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Lapunk megszerezhető:

1. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületbe való belépés által, mi a tagsági nyilatkozatnak aláírása és az egyesülethez (Budapest, IX., Üllői-út 25., I. em.) való küldése által történik. Egyesületi tagok a lapot évi tagdíjuk (20 K.) fejében ingyen kapják.

2. **Előfizetés utján** előfizetési ár:
egész évre 20 korona
félfévre . . . 10 "
negyedévre 5 "

Az előfizetési összegek a „Köztelek” kiadóhivatalához (Budapest, IX. ker., Üllői-út 26. földszint) küldendők.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1900. február hó 7. d. u. 4 órakor
OMGG. műszaki bizottságának ülése.
1900. február hó 14. d. u. 4 órakor OMGE.
dohánytermelési bizottságának ülése.

Meghívó

az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület
műszaki bizottságának

1900. évi február hó 7-én (szerdán)
d. u. 4 órakor a Köztelken tartandó
ülésére.

Főtárgyak: A Nyitrán rendezendő
kapálógép bemutatás és az Igión rendező

zendő hegyieke és vetőgép bemutatás
programmjának megállapítása.

Bolla Mihály s. k.,
b. elnök.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
dohánytermelési bizottságának
f. évi február hó 14-én (szerdán) d. u. 4 órakor
a Köztelek nagytermében tartandó ülésére.

Főtárgyak:

1. A m. kir. dohányjövődék 1898. évi statisztikája.
2. Dohánybeváltási szabályzat 1901, 1902 és 1903. évre.
3. „Szabolcsmegyei Gazdasági Egyesület” panasz a dohánybeváltásnál követett eljárás miatt.
3. Kerpely Kálmán, gazd. tanintézetű igazgató, a m. kir. dohány-kisérleti állomás vezetőjének előadása: „A múlt évi dohánytermelési tapasztalatokról.
Budapest, 1900. febr. 6.

Gróf Desseuffy Aurél s. k.,
elnök.

Tavaszi luxus-lóvásár.

Az ideai, kiállítási jellegű tavaszi luxus-lóvásár április 1. és 3-ik napján tartatik meg az OMGE. vénöksége alatt a „Tattersall” istállóiban.

Az állami ménesek számfelveti lova erre a vásárra nem fognak felhozatni.

A luxus-lóvásár díjazással lesz egybekötve. Négyes fogatok részére kettő; hármas és jukker fogatok, valamint hátsó lovak részére egyen-

ként három 600—600 koronás díj, vagyis összesen 11 díj 2400 korona összegben kerül ki.

Bejelentési határidő március hó 10. Katalógusok március hó 15-én jelennek meg. A vásár tervezete és bejelentési ívek a Tattersall titkárságánál (Bpest, Külső Kerepesi-út) kapathatók.

XVII. tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a nagyméltóságu földművelésügyi miniszter támogatásával a f. évi márczius hó 11. és 12-ik napján tartja meg díjazással egybekötött XVII. tenyészállatvásárját, a budapesti Tattersall r.-társaság istállóiban (Külső-Kerepesi-út), keleti pályaudvarral szemben.

A tenyészállatvásárra hozható: szarvasmarha juh és sertés.

Különösen ajánlható tenyészjuhok felhozatala, amelyek iránt a kereslet rendkívül élénk. Ugyanez mondható az erdélyi jellegű szarvasmarharól is. A vásárral kapcsolatosan gépkiköltés, műtrágya és abraktakarmány kiköltés is fog rendezettni.

A vásár tervezete és a bejelentési ívek az ismertebb tenyészloknak már szétküldtetek; a ki tévedésből nem kapott, az kérje a tervezet megküldését levelező-lapon a rendező-bizottságtól.

Minden a tenyészállatvásárra és gépkiköltésre vonatkozó felvilágosítással és bejelentési ívekkel készségesen szolgál az OMGE. titkári hivatala (Budapest, Köztelek).

A XVII. tenyészállatvásár rendező-bizottsága.

Tavaszi MÜTRÁGYA szükségletünk

beszerzése végett forduljunk a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez, Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

Gróf Fostótsz Györgynak Keszthelyen emelendő szobrára adakoztak:

Mádi Kovács László, Budapest	korona	10.—
Domonay József, Debrecen	—	10.—
Brassó vármegyei gyűjtés	—	4.42
Dr. Lanyvics János, N.-Tak	—	4.10
Puskás Jón, Gyergyó-Alfalu	—	1.90
Fejérvármegyei gyűjtés	—	1.90
Pécs bán, Győr	—	1.—
Magyar lovagregiment	—	100.—
Összesen	—	190.42

Az eddigi gyűjtés eredménye: 1900.82

A budapesti húspénztár bajai.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési szakosztályában a minap több felszólalás történt a budapesti marhavásártéri vásárpénztár működése és helytelen szervezéséről folyó visszacsúgás miatt, amelyeket aktualitást tett az a körülmény, hogy a székesfőváros az újonnan létesített sertésvásáron is egy vásárpénztárt szándékozik életbelepíteni s tartani lehet attól, hogy ennek szervezésénél is ugyanakkora a hibákat fogja elkövetni, amelyek az eddigiszerint működő húspénztárnál annyira érezhetőek.

Nehogy tehát a létesítendő sertésvásárpénztárnál ugyancsak ilyen hibák becsuszassanak, az OMGE, elhatározta, hogy egy memorandumban részletezni fogja mindazokat a panaszokat, melyek a marhavásártéri vásárpénztár ellen úgy a gazdak, mint a többi érdekelték részéről felhangzottak s már előre jelölni fogja azokat a szempontokat, amelyek figyelembe vételével az érdekeltak a sertésvásári pénztár szervezési óhajai. A fentemlített szakosztály egy szűkebb bizottságot küldött ki azzal a megbízással, hogy a húspénztár ellen felmerülő panaszokat behatóan vizsgálta meg s szerkesztesse meg a fentebb megjelölt memorandumot. A *Lipthay* István ny. miniszteri tanácsos elnökelte által kiküldött bizottság feladatát elkészült s annak javaslata alapján az OMGE, elnöksége az alábbi memorandumot nyújtotta be a székesfővárosi tanácsához s egyben a földművelésügyi miniszterhez is, aki a bevándy alapján azonnal tárgyalást is a vásárpénztár ellen felhozott tényleg panaszokat.

Reméljük a miniszter megfogja találni a módot, hogy a húspénztárt megrendszábeljözze s módot fog találni arra is, hogy a létesítendő sertésvásári vásárpénztár oly módon szerveztesse, hogy az érdekeltaké kapzsi módon való kiszámnyálása lehetetlenül tétessék. A székesfővárostól pedig várjuk, hogy igyekezzék fog a húspénztár körül felmerült bajokat lehetőleg orvosolni s az eddigi tapasztalatok alapján a köztársadalomnak megfelelőleg szervezni az új sertésvásári vásárpénztárt.

Az OMGE, memorandumja a következő:

Budapest Székesfővárosi Tek. Tanácsának.

Helyben.

Tekintetes fővárosi Tanács! Az újonnan létesített sertésvásáron tudomásunk szerint a Székesfővárosi Tekintetes Tanácsa egy sertésvásári vásárpénztárt szándékozik létesíteni és pedig állította az eddigiszerint működő marhavásártéri vásárpénztár minitárjára.

Miután az utóbb említett intézménynek eddig szerzett tapasztalataink éppenséggel nem megnyugtatók, s beigazolva látjuk azokat az agrárgyaluk, amelyekét még a vásárpénztár életbelepítését megelőzőleg a Tekintetes Tanács előtt kifejtettünk hitrehozottan, bizonyos az eddig szerzett és az alábbiakban részletezendő tapasztalatainkra, az a kérelemmel járulni a Tekintetes Tanács elé, hogy mielőtt a sertésvásári vásárpénztárt mihiént létesít szervezése tekintetében végeles által foglalni méltóztatnék, a szónagorlop fontos ügy érdemleges tárgyalásához az „OMGE.” kiküldöttjeit segítségül és azok elterjesztéseit figyelembe venni méltóztatassék.

Ezen kérelmünk idejékorán való megtételre egyrészt az ösztönöz bennünket, hogy a megrögádzák jogos érdekeit megvédéni igyekezzünk; másrészt azonban szükségesnek tartjuk jó előre hozzászólani az ügyhöz, nehogy az eszt ismétlődjék, amely a marhavásári vásárpénztár szervezése alkalmával bekövetkezett, hogy a „E” érdekelték nem tájékozatlan idejékorán az említett intézmény végeles szervezéséről, — fait accompli elé állították s amikor figyelmesező szavunkat a vásárpénztár szervezete ellen felemlített, — azzal utasítottunk el, hogy felszólalásunk figyelembe nem vehető, mert a vásárpénztár szervezési szabályzata s az ezen alapuló szerződés végérvényes és meg nem változtatható.

Annak idején, amidőn a marhavásártéri marhavásárpénztár szervezéséről tudomást szerettünk, egyesületünk a mérszorosok, kereskedők és bizományosokkál közös tanácskozásokat folytatott és ezek eredményéről 1896. évi június hó 20-án 1584. szám alatt kelt följelentésünkben részletesen tájékoztattuk a Tisztelt Tanácsot. De ezen az összes érdekelték által szakszerűen megokolt bevándyunkban abban a nem várt elutasító elintézésben részesült, amelyet az imént szóvá tettünk s amelyről a Tekintetes Tanács 1896. évi november hó 4-én 1995. iktatói szám alatt kelt átiratában értesítette egyestülünk.

Miután fenthivatkozott bevándyunkban már előre jelölt panaszok és jogserjelmek a vásárpénztár több évi működése alatt a valódságban bekövetkeztek, emellogva mulasztáhatatlan kötelességünknek tartjuk azokat tárgyalgusban megvilágítani, hogy a hibák fölisméreljék ugyanezek, vagy a jelenlegiekhez hasonló bajok a létesítendő sertésvásári vásárpénztárnál elkerültessek.

Az „OMGE.” azon szűkegrözérből kifolyólag, hogy a budapesti marhavásártéri mint léteendő nemzetközi marhavásárnak egy kellőleg szervezett vásárpénztárra szüksége van, annak idején maga vette fel ezt az eszmét, hangoztatva egy fakultatív jellegű vásárpénztár létesítésének szükségességét. A vásárpénztár érlebe is lépett, lát-szólag fakultatív jelleggel, tényleg azonban obligatorius szervezettel, amely azt a célt, hogy a vásári tényezők jessül a termelők, megrögádzák, kereskedők és mérszorosok érdeit előmozdítsa, nemcsak, hogy el nem érte, de épp ennek ellenkezőjét eredményezett.

Nem képezheti feladatunkat latolgatni, vajjon a közlelemzés javítására mely és mekkora befolyást gyakorolt a vásárpénztár intézmény, de konstátálnunk kell, hogy ennek előnyösebbé tétele nem alapítható a többi érdekelték, termelők és iparosok anyagi megközlésére.

Hátrá, hogy a marhavásári vásárpénztár jelen formájában nem válh be és hogy a kitűzött célt elérnie még mindeztideig nem sikerülhet, ez köztudomású és az érdekelték részéről a jelentékeny közvetítők és egyéb díjak nagysága, valamint más kiféjtendőek okok miatt is általános a panasz.

Nem azok azonban csak általánosságban szóljunk, szabadjon a marhavásárpénztár ellen felhangzó panaszokat és jogos serjelmeket konkrét tényekben is fölserolnunk, melyeket előidézett az, hogy a vásárpénztár üzletszabályzata sok helyen túl megy a szerződéses intenczióján.

A budapesti vásáron a vásárpénztár létesítése No azok a serjelmek atdák meg az impulzust, a melyeket egyes alkuszok és bizományosok visszalései idéztek elő. Igen gyakran képezte ugyanis panasz tárgyát, hogy egyes bizományosok a beküldő rovására a számlákat inkorrekte állították ki és ezekről az üzemelőkről értesülésünk szerint a köztársadály igazgatóság útján, — az előterjesztett befogadások alapján — a közlelemzési és közlelemzési ügyosztálynak is volt tudomása. Ezekből

következettre jogal rendelhetők az érdekelt körök, hogy a visszalélelt elkövetők manipulációi lehetetlennek fogják tétetni s a tisztességtelen elemek a vásárról kifognak zárant; a minke tovább követezményes az kellett volna hogy legyen, hogy a bizományos foglalkozás, a mely tagadatlanul a vásári felhajtás mérvére befolyást gyakorolt, bizonyos föltételekhez kötéssék, hogy a beküldő érdekeit anyagi és morális tekintetből megvédje lassa. Ez azonban nem következett be.

A bizományosok egyrésze továbbra is gyakran vagyonlatlan kereskedőknek előlegeket adtak a kereskedők folytatásához, másrésze pedig saját számlájára kereskedett; minifogva mint anyagilag is érdekel fél iparkodott aszerben azoknak és saját bizományja vett állatjait eladni és csak ezek után a vásár vége felé került a tenyésző állat beküldött állatok eladására a sor, természetesen csak csak olcsóbb árak mellett.

A mérszorosok nagyrésze pedig hitlere szorult, a bizományosokra volt utalva is a jogok természetesen folyók, hogy a mérszorosok az állatokkal, állat kénytelmek megvásárolni, amelyeknél az illető bizományos anyagilag érdekelve volt.

A bizományos állat nyújtott hitel, mint minden üzletgáiban, tehát itt is vételényiszerrel jár, ami a kere-kedelmi morális szempontjából megengedhetőnek nem tartható.

A vásárpénztár életbelepítéséről vartuk csakmár a bajoktól megsgesztését, sajnos azonban a vásárpénztár, — holott ez annak hivatalosán nézetünk szerint össze nem egyeztetendő, — szintén bizományos üzletet foglat, amit a magunk részéről a legnagyobb mértékben helyteleníteni és rosszalni vagyunk kénytelenek s ezenfelül hangszonyú azt is, hogy az előbbieken, vagyis a vásárpénztár életbelepítésének időben szokatlan viszonyok k a budapesti marhavásártéren jelenleg is fenforogó látjuk.

E mellett a vásárpénztár a magánbizományosok működését egy kivátszágnál fogva lassanként teljesen lehetetlenül teszi, ami minden egyébtől eltekintve, már csak azért is károsnak mondható, mert így módon a vásárpénztár a konkurencia kizárásával az árakra is a legilletékeletes befolyást gyakorolhatja.

Hogy ez az állatunk mennyire helyes alapon nyugszik, eléggé bizonyítja a „Budapesti Mérszoros Ipartestület” által följelentés is, a mely ísítélet a székesfővárosi tanácsához intézett fölterjesztésében ugyanezek az indokok emeli ki s a Főváros tanácsától egyben a vásárpénztár igazgatójának a vásártérről való kifizetés kérelmére azon alapon, hogy az érlebe szorult mérszorosokra a vásárpénztár igazgatója a bevándyosoknál illetékes befolyást gyakorolt.

Az a körülmény, hogy a vásárpénztár bizományos üzletet is folytat, mint a fentiekben kifejtettük, határozatosan káros a magyar gazdák érdekeire, illetve hazai állattenyésztésünkre nézőlőlag hat. Hogy pedig a vásárpénztár tényleg foglat bizományos üzletet, azt a vásárpénztár igazgatóság egy a lapokban közzétett nyilatkozatában saját maga elismeri, mondván a következőket:

„Téves azt állítani, hogy káros volna, miképpen bizományos üzlettel is foglalkozik, mert éppen e bizományos üzlet tette lehetővé azt, hogy egy év följogásra által a budapesti nagy marhavásári foglalkozás körülbelül 900 drb állattal növekedett meg a forgalom. Emelkedése a nyújtott saját hitellek tudható be s pénztár magába Szerbiába vagy egynevedmüllő dinárt küld le lehetünk, hogy így a fölhozhatl könnyítse.”

Ebből a nyilatkozatból egy véljük, minden kétséget kizárólag beigazolott az az állításunk, hogy a vásárpénztár bizományos üzletet folytat, nem kevésbé beigazolott pedig az a panaszunk is, hogy a magyar állattenyésztés

rovására a vásárpénztár az idegen állatbehozattal jogtalanul előlegii.

Egy további panasz, a mely mindinkább általánossá válik, a vásárpénztár beszédszéi díjai ellen irányul. Ezek egyáltalában csekélyeknek nem mondhatók, de az azonban semmielv nem indokolható, hogy a vásárpénztár beszédszéi díj ezimden csak egy óltóni csekélységgel egy permillióval csekélyebb díjakat szedjen de oly izleték után, melyeknek megköltése érdekében semminem befolyást nem gyakorol. Erre a körülményre egyébként az „OMGE.” már a vásárpénztár első szerződése tervezete alkalomán reámutatott, kifejtvén, hogy a bizományos és beszédszéi díjak, továbbá az inkassó-provizió is fölösli csekély különbség a magán alkuszok működését lehetetlenül teszi, vagy más szóval, hogy a vásárpénztárt oblatogórisus jellelvisíti tészi.

Sérlemesnek tartjuk a hajtok kötelező igénybevételeit, mely főleg a környékbeli gazdák terheik, akik azelőtt saját gondozászt föld kevés költéssel jáltak emberek által végzeztelték.

Sérlemes továbbá, hogy a takarmány-számlákat nem a székesfőváros közigazgatói igazgatósága, mint a takarmány kiszolgáltató hivatal állítja ki — minden beérkező csapatra külön — mállalt vizséléseknek nyitják tük, s a takarmány számlák tésleges nagy volta miatt egyesültek nyilvános üléseim több alkalommal éles fölhasználás is történtek.

A fölsoirt sérlemek korántsem merítettük ki mindazon panaszokat, amelyek az érdekeltégek köréből felhangzanak, de egy végül, a fentebbiekben felsoroltak is oly nagy kihatásnak, amelyeknek orvoslása föltétlenül szükséges, de amelyek egyben támpontokat is nyújtanak arra nézve is, hogy az állam létesítendő sertsávsári vásárpénztárának a bajok miként legyenek elkerülhetők. Eppen ezokból fölhasználni kívánjuk a jelen alkalmat arról, hogy fölkerjük a Tektetes Tanácsot, hogy a sertsávsári vásárpénztár szervezése előtt halgasza meg az „OMGE.” véleményét valamint kérje ki az egyben, hentesek, mészárosok, kenyérszédők és bizományosok véleményét is, nehogy a fentebbiekben csak részben fölsoirt bajok a létesítendő sertsávsári vásárpénztárnál is ismétlődhesseik.

A szakértők közreműködése nélkül alkotott intézmények még akkor sem nyerhetik meg az érdekelték bizalmát, ha azok a hatóság protektorátusa által szervezettek is, minél fogva körelünk teljesítése a közügy érdekében föltétlenül szükséges.

Hogy mennyire nem ért el eredményt a bécsi vásárpénztár sem, amelynek nyomdokain mi is haladunk, azt legényesebben dokumentálja az a körülmény, hogy a most lejárt szerződészt Bécs város hatósága nemcsak, hogy nem újította, hanem az érdekeltégek egyegyetlenégy újabb intézmény felállítására keresi a helyes expedient.

Aktuális ennélfogva fölhasználunk annyival inkább, mely a sertsávsári szervezése már a legközelebbi időben megtörténik s így feltehető szerzős a marhávsári vásárpénztárnál a szervezett tapasztalatokat kellőleg mérlegelendő. Nem tértünk ki az ott, hogy no hivatalozunk a mészárosok és nyarok országos szövetségének mult és jövőn tartott ülésén ez egyben elfoglalt állapottsága.

Ezen ülésen élénk vita tárgyát képezte a vásárpénztár létesítése kérdésének ügye, hol a marhávsári vásárpénztár mai szervezeteinek hátrányai létezés végett a szövetség kimondotta, hogy a vásárpénztár mai szervezetezt a mészárosok és hentesek károsnak tartja, mert a hiteltelős sulyos föltelek mellett történik és habár a bizományi üzletnél jogilag fenn is tartatik a bizományi működés szabadsága, a közvetítés mégis a vásárpénztár nére monopolizálja fejlődik. Ennélfogva a Svóvetség a sertsávságidő, az egy konzumvásár létesítése alkalmából, melyekre a vásárpénztári intéz-

ményt a főváros színtelen kiterjesztieni kívánja, tiltakozászt fejezi ki az ellen, hogy a vásárpénztár a sertsávsáráterén, a mai formájában honosították meg, amely állapottságot a szövetség a fővárost írásban is értesítette.

A nélkül, hogy a bizományosok részéről lépten nyomon felhangzó számos panasz zűrésé lenni kívánandó, ígyelmébe kell ajánlanunk a Tektetes Tanácsnak, hogy a vásárpénztár mai szervezete a három igen közölrő érdekelt faktort, nevezetesen a tenyészőket, mészárosokat és kereskedőket (bizományosokat) teljeséggel nem elégíti ki, de minden valószínűség szerint a fogyasztók várakozásait sem, mert tudomásunk szerint a főváros hasznelvezésének javulásától és a husárak olcsóbbodásától sem lehet szó, holott egyrészt ez is czélját képezte a vásárpénztárnak.

Mindezekből folyólag tehát ismételen hangsúlyozzuk, hogy a budapesti marhávsárártéri vásárpénztár mai szervezeteiben meg nem felelő, habár a szövetség lejártnak ideje még igen átvál vagy, ígyelmébe kell ajánlanunk a Tektetes Tanácsnak, hogy a marhávsárártéri vásárpénztárnál a szerződés azon alapon újítsassék meg, amint az ma érvényben áll.

Éttől eltérteke azonban ismételen kérünk kell a Székes főváros Tektetes Tanácsát, hogy a sertsávsárára a létesítendő vásárpénztár szervezése és üzletelvezésének magánalkalmat előtt az összes marhávsárányezók véleményét kikérje, s hogy egyesületünkfelezen kérdések érdemleges tárgyalásához meghívni sziveskedjék, amely alkalommal állapottsunkat szóban és írásban is kifejtieni bátrak leszünk.

NOVÉNYTERMELEK.

Rovartész: Kerpely Kálmán.

A paszly szántóföldi termelésének.

A paszlynek szántóföldi termesztésével kevés a fölhasználható terület egyben telé melése tésleges igen jóvédelmező lehet egyrészt, mert mindenkor keresett s általában jól fizetelt, kisebb áringadozóknak alvettet cikket képez, másrészt mert növényi s állati kárteleteknek kevésbé van kitéve.

Jó erőben álló, kelőlen előkészített földbe vetve kat, holdanként 10—12 q termést ad, melyet a paszly minőség szerint 7—12 félélyvel lehet értékesíteni. E mellett mint legenyűgylő és kapásnövény a talajt is javítja, úgy hogy az őszieknek kitűnő előveteményét képezi.

A paszly szántóföldi termelésének első feltétele, a megfelelő fajlának helyes megválasztása, mert a termelés sikere és az értékesítés fokát nagy mértékben ettől fektetik függővé. Mindenekelőtt különbséget kell tennünk az ugynevezett *szűföldi* és a *bokros* (törpe vagy guggonyú) paszly között. Előbbinek hajtásai tetemes hosszúságot képezek elerni és csakis karóra felvitva képezek rendszeres kifejtődni, utóbbinak hajtásai rövidek, egy láb magasságúak és nem terülnek szét, hanem fölfelé álló sűrű bokrot alkotnak, melyek téli téli föggyő.

Szántóföldi, nagyban termelésre csakis utóbbi ajánlható, mert a nagyban termelésre felkarozni a babot nem lehetetlen ugyan, de oly költéssel okozna, mely a jóvédelmezőséggel nem igen állana arányban. Mig tehát a kerli termelésnél a felítú paszlyé az elsőbbség, addig a szántóföldi termelésnél a bokros paszlyt kell előnyben részesítenünk, de csakis a *valdi bokros* babot, mert ezen elnevezés alatt nem ritkán félleg-megfelfeltú paszlyt kap a gazda végig olyant, melynek indái megynulnak s karók hiányban a földön elterülnek. A valdi bokros bab rövid, sűrűen álló hajtsákok nevel, melyek a kuszásra a legkisebb hajlamot mutatják el. A feleség beszérszémél tehát a gazdának óvatossan kell

lennie, mert igen sokan a felítú paszlyt azért, mert nem karóztak fel, helytelenül guggony ülőnek is nevezik.

A feleség megválasztásán kívül ügyelni kell a paszly színeire is, különösen akkor, ha a gazda eladás céljából üzi a termelést. Ismerünk fehérsz, sárga, barna, fekete színű, tarka színű habféléseket. Ezek körül a tiszta fehérmagú paszlynak szokott a legjobb piaci ára lenni, ezt veszik meg legzsivesebben. A szines paszlyfélek (fészokor megfestik a leveit, igen gyakran azonban minden alapot nélkülözö egyszerű előlelelebb, nines oly keletjük, mint a fehér szemieknek.

Nagyban termelésre paszlyt a bokros — guggony üő — fehérmagú paszlyfélesek közül kell választani. Első ízben termelve, legheylesebb több ilyen feleséget kipróbálni s ezek közül azt, mely izetesebb, a héj vékonysága, minősége s alakja szerint a legjobb eredményeket szolgáltatja, a további termelésre értékesíteni. A héj finomsága igen fontos dolog, mert a csomók paszlyt a bokját és vég közbén érzeni nem szabad, annak miatt egy széjjel kell mállani az ember száájában. Általános tájékozásul szolgálhat az is, hogy az apróbb szemű bab rendszeren finomabb héjú és izetesebb szokott lenni a nagy szeműnél; utóbbi azonban bővebben fizet, sőt tudtommal a külföldön különösen a salátafélék készítésénél — keresetesebb is.

En már több éven át termeltem két fehérmagú valdi bokros paszlyféleget igen jó eredményel. Az egyik a veselakú „Vilmos catakár” a másik a Mauthner-féle „etampes”. Utóbbi apróbb gömbölyű szemű, előbbi hosszúak, kissé elapodós s 8—10 nappal korábban ér, mindkettő azonban izetes és finomabb felületű.

A paszly általában jó erőben álló földet kíván: a porhanyó, omós, középföldtségű (vályog) talajokat szereti legjobban. A paszlyföldön őszel mélyen megszájnak, tavasszal grubberolunk és ismételt fogasolats után a vetés előtti középmeley szántunk a paszlyföldet egyelőtt kérszerlelleg kell előkészíteni. Miatán a paszlyt a nagyban termelté feltéte érzékeny, vetése csak április hó második felében eszközölhető.

A paszly tisztán egymagában, vagy más növény, mint pl. a tengeri közeg is vethető. Nagyban szántóföldi termelésnél heylesebben azonban csak egymagában — tehát fótermény-nül — vetni, mert a tengeri (vagy napraforgó) öző vetett paszly nemcsak minőségileg szenved, hanem nagyon csekély termést is ad.

Tisztán termelve, a meghengerezett és sorvonalozóval előzetesen megvonalt földön kapó után fészkelhet el, minden fészkekre 4—5 magot számlítva; vagy pedig a tengeri veltokoronagall felszerelt vetőgéppel vetethet el, úgyvél arra, hogy egy futagálal 4—5 cm. mélyen kerüljön földbe.

Igaz ugyan, hogy vetőgéppel gyorsabban dolgozunk, de tapasztalatlan szerint a fészkelvetés jobb eredményeket ad, feltéve, hogy az egy-egy fészkebe rakott 4—5 magot nem egy csomóba, hanem körálokban kissé elszórtan pergetjük el. A vetőgéppel vetett paszlyt az első két hétben a bokros felületi, mint utóbbi esetben. Vetés után a földet meghengerézzük; a vetőmagzsúkséglet kat, holdanként 60—90 liter közötig igazodjuk.

A paszlyt többnyire gondozása kapásfőlő és gyengebb fölötétegebb áll. Kapslani az időjárás viszonyok szerint rendszeren kétszer kell úgy, hogy mire a virágzás kezdetét veszi, a fölötétegezzel is keszen kell lennünk. Tölötétegezzel

azért cselészür, mert a bokornak (különösen a fészes bokornak) biztosabb állás adunk, de a paszulyok töve hők megállan felhúzni a földet nem jó, mert különben az alsó hüvelyekben kár esik. A kapálás és tölögéses lókapkálai is végrehető ugyan, de a közkapálás előnyösebb azon oknál fogva, mert közelebb felelősebb a bokor tövére, a néki, hogy a zsenghebb korban törékenyebb természeti hab zsír megérténök.

Nagyan való termelésnél a paszulyletarítás akkor veszi kezdetét, midőn a hüvelyek legnagyobb része megértet, illetve megmarult; a bokros paszuly hüvelyi különben megelözően egyenlősen, egy időben érnek.

A bokros paszuly letarítása kétféle módon eszközözhető. Az egyik eljárás az, hogy az egész bokrot leszarózzák s a hüvelyes végével befelé fordított csomókba rakják. A csomókba rakott s teljesen megszáradt paszulyt azután vagy kint a földön készített szűrőn cseplők ki vagy behordva s próbó kizaklaka rakva, cséplőgömbön cseplők ki a feleszárnu verőközzel lecséplözötték, vagy állított kosárral. Ezen letarításnál möl mellett azonban, kisebb-nagyobb veszteségek — a hüvely felpatanásánál — alig kerülözhető el, másrészt föld is keveredhetik a mag közé, melyet eltávolítani alig lehet és így a paszulyt értéket teljesen csökkentik; ez még a leszarózott paszulynál is előfordulhat, hát még mennyivel inkább ott, a hol a paszulyt a földből egyszerűen kinyövik (kítöpiük).

Ezen épert még a nagybani termelésnél is helyesebb lesz a paszulyt közvetlenül kint a földön lábán állva, hüvelyből kiféjteni, vagy egyszerűen a hüvelyeket leszedni. A hüvelyekénti szedetés is gyors munka s előbbinél alig drágább, mert megkarijúják a sarlózás (vagy kinyövés) csomóba rakás, behordás stb. munkáját és mert ezen eljárásnál legalább is 100—140 literrel több magot kapunk holdanként, tekintettel arra, hogy a kiperzés vesztesége teljesen elkerülhető. A hüvelyből megfosztott kórot birkákkal legeltetik s végül leszántják.

Kerpely Kálmán.

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Csékö István.

A napraforgópacsa, mint juh-hizláló takarmány.

Nálunk a repezo- s a napraforgópacsa a leggyakoribb olajgyári hulladékok s mindkettőt főleg tehéneszetelinkben takarmányozzuk. A repezefogásról azért szeretik teheneink etetni, mert vele aránylag olcsón tudunk nekik elegendő fehérjét adni s mert többnyire sook szalmát etetünk a tehennek, mely szilárd vajat létesít, mi az ellenkezőleg hátó repezefogással nagyon szilárdabb takarmányt adunk. Csakhogy a nagybny mennyiségben etétt repezefogópacsa könnyen kölösönöz a tejnek s vajnak mellékzi, amiért 1000 kg. elősúlyra s naponként legfeljebb csak 2 kg.-nyi mennyiségben való adagolást tartják cselészernék.

Ellenben a napraforgópacsa, mely olajos természetű zsírral szénen ki tudja a szalmának a vastag zsírtömegét teljesen kiközösítheti az ellenkező, nagybny mennyiségben is etethető a tehennel, mert voltak esetek, midőn 1000 kg. elősúlyra s naponként 5 kg. napraforgópacsát is adtak a tehennek anélkül, hogy a tej s vaj jószágja szenvedett volna ezáltal. De a napraforgópacsánál is van egy hátránya s az az, hogy fehéjretartalma 12-17% között van, az onnan származik, mert míg az olajgyári a repezét hőjával együtt dolgozzák föl, addig a napraforgót részint hőjával, részint pedig többé-kevésbé, de sohasem tökéletesen lehajelja sajtólják. Ezért tanácsos a napraforgópacsát nagybny meny-

nyiségben való vásárlása alkalmával valamely vegyszerlelet állomás által fehéjro- s esetleg zsírtartalára megvizsgáltatni, mert máskülönben könnyen megtörténhetik az, hogy ugyanazon pénzért egyszer csak fél annyit örö pogácsát kapunk, mint máskor.

A napraforgópacsa azonban nemcsak tehéneszetelken, hanem a lauchatózó gazdaság tanúsága szerint a juh-hizlálásnál is kitünő szolgálatot tehet, mert a legjobb hatással van úgy az állatok gyarapodása, mint husuk minőségére is, mint azt a következő kísérlet bizonyítja.

Az említett németországi gazdaságban angol kereszteszét utján keletkezett saját tenyésztői tokiókkal használtak kísérlet anyagul. Hasonló tokiókkal eszközözött korábbi hízalásról azt mutatták, hogy az állatok akkor hiznak legjobban, ha 1000 kg. elősúlyra 3 1/2 valódi em. fehérjét és 175 kg. em. nitrogénestépanyagot (beleértve az amiód és az em. pnyersort felet) kapnak azért a kísérletezők most is pontosan betartották ez számokat. A tokióky 1897. decz. 18-án készült beállítás, 1898. jan. 19-én meg lettek nyírva s febr. 25-én, midőn a két hónapig tartó előhízalás következtében testileg már ki voltak egyenlíte, még egyenlő csoportba lettek beosztva. Elő-súlyuk ekkor 37—39 kg. között változott.

A tulajdonképpeni hízalás alkalmával, mely febr. 25-öl jan. 10 kg. tartott, mind a négy csoport ugyanazt az alaptakarmányt, de eltérő koncentrált takarmányt kapott, azonban ugyi hogy az őssztakarmányval pontosan annyi tpanyagot nyertek, mint főt említettk. Ugyanis alaptakarmányt gyanánt kaptak 1000 kg. elősúlyra 70 kg. besavanyított répa-szelet, 5 kg. réti szénát és 10 kg. vegyes szalmát, a koncentrált takarmány pedig volt: az I. csoportnál 612 kg. tegegyi és 626 kg. napraforgópacsa.

- a II. " 1058 kg. borsó és 119 kg. buzakorpa.
- a III. " 3734 kg. földi diópeg. és 10569 kg. árpa.
- a IV. " 11753 kg. buzakorpa és 4904 kg. repezefogás.

Az állatok darabonként átlagos súlygyarapodása a 105 napig tartó hízalás alatt következőkkel találtottak:

	105 nap alatt	naponként
I. csoport	213 kg.	0.203 kg.
II. " "	183 "	0.174 "
III. " "	158 "	0.150 "
IV. " "	155 "	0.148 "

Ez az eredmény mind a négy csoportnál nagyon kedvezőnek mondható, mert ha tekintete vesszük azt, hogy a hízalás kezdetén 26—27 tokióknak volt 100 kg. elősúlyra, a naponkinti súlygyarapodás ugyancsak 1000 kg. elősúlyra 53—39 kg. között változott; pedig mi rendszerint megvagyunk elégedve, ha 25 kg. átlagos súlygyarapodást érünk el az említett tpanyagokkal.

A kísérleti juhek közül legjobban hízlak a fentebbi csoportok szerint a napraforgópacsával tartottak, utolsók voltak a buzakorpával tartottak, a borsóval és az árpalal tartott két csoport pedig közbe esik. A gyarapodásból eltérések jelentékeseniek mondhatóak a négy csoportnál, mert pl. az I. csoport 1 1/2 kg.-al gyarapodott naponként többet 1000 kg. elősúlyra, mint a IV. csoport, anélkül, hogy az I. csoport, hogy egy szemerny is több tpanyagot kapott volna. Ennek oka részben abban keresendő, hogy az egyes juhecsoportok takarmánya nagyon eltérő zsírtartalalmú bir, mert az 1000 kg. elősúlyra eső takarmány tartalmazzott:

a II. " csoportnál	0.252 "	"
a III. " "	0.502 "	"
a IV. " "	0.830 "	"

E számokból végig tekinve azonban nem találunk az állatokkal etetett zsír mennyisége s a súlygyarapodás mértéke között oly szoros

összefüggést, hogy az említett abraktakarmányok eltérő hatását kizárólag csak eltérő zsírtartalukra vezethetők vissza s ezért azt mondatjuk, hogy itt kétségtelenül finomabb vegyi összetételű is közegezték, csakhogy jelenleg még nem ismerjük, pl. a napraforgópacsának azon alkotászeit, melyek szembevetés előnyét eredményezték a többi abraktakarmányok fölött.

A napraforgópacsa azonban még egy szempontból bizonyult be kitünő juh-hizláló takarmánynak, nevezetesen abból a szempontból, hogy a legjobb hus és zsirt eredményezte. A véle hízalát juhek husa ugyanis annyira különbözött, a kísérletezők állítása szerint a többiekétől, mint amennyire a tej és a tojással legjobbosan hízalt borjúcsenyétől. Különösen a faggyu volt, mely miatt a napraforgópacsával hízalt juhek husa előnyösen kivált a többieké közül, mert a napraforgópacsától lágyabb, mintegy a disznósír és juhaggyu között közepén álló faggyu keletkezett, mely a többieké a szesz keményebb volt.

Megemlítjük még, hogy a kérdéses négy juh csoportjához húsminőségét, melyet egy szakavatott mérésor állapított meg, szorosabbi viszonyban állott a takarmány zsírtartalmaival, mert a legjobbnak talált I. csoport, után a IV.-dik, utána a III.-dik s végre a II. csoportbeli juhek husa kivételével s ugyanezt a sorrendet követi a takarmány minősége is.

Eböl a juh-hizlálási kísérletről azt a tanulságot vonhatjuk, hogy a hízalásnál nemcsak arra kell ügyelni, hogy az állatok individuálisuknak megfelelő mennyiségű fehérjét, zsirt és szénhidrátot kapjanak, hanem, hogy a takarmányféleket is cselészernén válogassuk meg, mert a hasonló táptartalommal bíró takarmányok állítások nagyon eltérő táphatást fejtenek ki és nagyon eltérően befolyásolják a húsminőséget, aszerint, hogy minő takarmányfélek alkotják. Miatán pedig a napraforgópacsa a megbeszétel kísérletnél egy a gyarapodás mértékére, valamint a húsminőségre gyakorolt hatásában nagyon előnyösen tűnt ki, érdemesnek tartanánk, ha a gazdáknál is nagybny mértékben alkalmaznák a juh-hizlálásnál.

Csékö István.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

A bonyhádi marha mint igavonó.

E lapok f. évi 7-ik számban Löwensohn Jenő ur a magyar marha tenyésztésének nagybny mérvi felkarolását s a használati célzánk megfelelően való tenyésztését ajánlván a gazdák figyelmébe, azt többek között a bonyhádi marhával is párhuzamba állítja. Miatán a bonyhádi marhára vonatkozó tapasztalataim, melyek természetben ellenkezők a fenti cikkben mondottakkal, talán nem lesz érdeketlen gazdatisaimra, ha azokat e helyen közlötessen.

Hosszabb ideig működővén egy pestmegyei nagybny uradalomban, igen szégy alkalmam nyílt a bonyhádi marhát, mint igavonót, a magyar marhával párhuzamba bontakoztatni látni. Főútkön ugyanis azon szempontból kiindulva, hogy a kihízalt tartás marhárdt mindig magasabb ár fizet a kereskedők, mint a margyárdt, elhatároztam kísérletet tenni a bonyhádi marhával, mint igavonóval. E célból véte uradalom néhány darab jánosokrókrt is, de az uradalom dívó szokás szerint 25—30 db egyéves tinóborjúk vásárolt, hogy azután a mustasok állati nyírás máj. az onnan származó pótló-hassa. Az egyéves borjúk átlagára körülbelül 60—65 frt volt. A magyar örök pótlóhára szintén évről-évre 30—40 db egyéves tinó szerzetetett be Erdélyben, körülbelül 50—55 frt átlagáron.

Ami a bonyhádi marha edzettségét illeti, eme tapasztalatlan órákban megegyezik a fent említett cikkben mondottakkal, amint azt az alábbiakban bővebben is meg fogom világítani, valamint a takarmány értékesítését illetőleg is hasonló nézetben vagyok. Nem lévén czélem a bonyhádi marhát, mint fejős jószágot bemutatni, ezirányú véleményességét ez cikk keretéből mellőzöm.

Ugy a fehér, mint tarka tinókat egyazon gulyhába vertük össze és így ugyanazon legelőre jártak, egy istállóban tartattak, egyforma takarmányozásban részesültek s mégis azt tapasztaltuk, hogy a bonyhádi tinók mindvég jobbak voltak, mint a fehérek, pedig ugyancsak nem lettek eltérőek, annival kevésbé, mert épen azon évot takarmányozásuk estendőké lévén, csak arra főgördöttünk, hogy a növéndék marha fejlődésére légszerűsége s elégséges, de nem bő takarmányozásban részesüljenek.

Hogy fogalmat alkothassanak gazdatisárm, eme éppén nem kiváló takarmányozásról, le kell írnom azt is, mi képezte tehát a gulya téli takarmányát: sásos széna, egy kis tavaszi szalma, tőrek s tenegiszár ad libitum. Ez ugyan elég ürthet a takarmányozás egy riedeg magyar gulyánál, de nem egy igényesebbnek tartott nyugoti vért marháknak.

A bonyhádi marha gyorsabb fejlődésű lévén a magyar marhárdán, már 4 éves korukban lett járomba használható, míg a magyar tinókat csak 5 éves korukban fogtuk be. Azt hiszem, már ez is nem megvetendő pénzmegtakarítás egy gazdára nézve, ha jószágja egy esztendőre nem eszik — hogy úgy mondjam — hiába.

No de térjünk át a bonyhádi marhára, mint igaztérőre. Czélunk az lévén, hogy a bonyhádi marha esetleges előnyét, vagy hátrányát e tekintetben biztosan megállapíthassuk, a gazdaság egyik majorjában az igazéro fele magyar, fele pedig fokozatosan bonyhádi marhából lett behalvita, míg végre e helyütt a fehér marhát teljesen kiküszöbölték, az egész igazéro jószág bonyhádi marhából állott.

A bonyhádi ökrök ugyanazon munkát végezték, mint magyar ökrök s tehervonó képesség tekintetében egyáltalán nem eshetek semmi kifogás alá emezekkel szemben. Erőfejlettségök mellett gyorsaságukra sem volt panasz. Sohasem maradtak el amazoktól, sőt voltak olyan sebes négyes fogatok, melyek a vetésnél, még az előttök haladó lovasségek sem igen maradtak el. Bármily hitetlennek is látszik egyesek előtt emez állításom, de tapasztalati tény.

A takarmányozás itt is egyformán történt; s míg az ősi nyagmunkát után a magyar ökrök bizony igen szlegetesek voltak, addig a bonyhádiak, ha kövérek nem is, de jobb kondícióban voltak az előbbieknél.

Ami pedig a mustra-ökrök hizalását illeti, azt nálunk szűkebben is említenem, hogy a bonyhádiak messze túlszámítottak magyar ökröknek. Első sorban a hizalás idejére vonatkozólag nagy előnyben voltak a tarkák a magyar felett, miután egy hónapnál előbb elkészülték ugyanazon takarmányon, másrészt pedig az árkülönbsézt is tetemes, amennyiben azon időben a fehér ökrékré 28—30, míg a tarkáé 30—40 krt kapunk.

Azt hiszem, ezen előnyök gondolkodókra ejtenek minden számító gazdát, pedig manapság ugyancsak meg kell nézni minden garast, hogy a gazda boldoguljon a leges legyen.

A bonyhádi ökröknek igába való használata különösen ott czélirányos, hol — mint most már a fentemlített gazdaságban is — ennyit telenézést van. A tenyésztésállatok nevelésére nem alkalmas, egészséges bikaborjok kihérletvén, igen jól értékesíthetők így.

Minden félreértést végett, jelen cikkemnek czélja nem az, hogy a bonyhádi marha tenyésztését minden körülmények között a magyar marha elé helyezzen, hanem csak az volt, hogy igazádsra vonatkozó téves nézeteket

tapasztalati adatokkal megvilágítsam és helyesebb mederbe tereljem.

Elvem volt mindíg, mindent a maga helyén és idején. Ettől most sem akartam eltérni s most is vallom. Lehetnek s vannak is körülmények, a midőn a tarka marha tenyésztése is nem ízelet magát s akkor az elítélendő. De ha több jövédmet hoz, mint a magyar, vagy fél kell karolni, miután ez is épp úgy a miénk, mint a magyar, csak helyes tenyésztés által képsébe kell tenni arra, hogy mint igazvonó is megállya a helyét. Természetes dolog, ha azt a bonyhádi tinót szopos borjúkorától folytonosan istállózni fogják, az időjárás szeszélyeiben nem szoktatják, nem edzik, úgy jó jármósokrá az líy egyékek után nem várhatunk.

A magyar marha sem az ma már, ami régente volt, miután az osztréltlen tenyésztés által nagyban degenerálódott. Örvendést dolog, hogy egyes nagyobb uradalmainkban még fentartották a régi valóságban s a helyes tenyésztés irányelveire igen ügyelnek s ennek köszönhetőik, hogy magyar marháállományunk nagyobb része igen járulé.

Löwensohn ur a magyar marhából tenyészterkiválasztás, intenzívbe takarmányozás s bizonyos mérvű istállózás által akarna tejele marhát előállítani s azon nézetének az ki fejezését, hogy ez megérdemelné a farsádságot, mivel tejenek zsirtartalma jóval magasabb a nyugatitakénál. Hogy a magyar marhából lehetne helyes tenyészterkiválasztás által tejele marhát előállítani, azt bizonyos, de elvitatathatlan tény az is, hogy a tejeleképesség fokozása arányában a tej zsirtartalma eszökenni fog. Továbbá az intenzívbe tenyésztés által csak egy elfogó finomodni s minden betegség s így a tudóvéssé iránt is fogékonyabbá tétetni, mint a többi nyugati marhák.

Ha tehát hosszú fardozás után sikerül is a magyar marha tejeleképességét s bizékenységet fokozni, czélt nem érünk, miután ezáltal csak oda jutunk, hová a nyugoti marhák beletyén tenyésztsébe által jutottak.)

Major Gyözi.

SZÓLÓSZET, KERTÉSZLET.

Rovertesztó: Angyal Dessz.

A dinnyéről.

II.

Legfontosabb s legtöbb gondot igényelő munka a dinnye szedése. Minden egyes fajtnál több-kétszáz változatnak az érés jelenségei — nagyjából a színek sárgásra valódszást, a kellmes szagot s egyes fajtnálak a —sumának körülrepedsézt tekintetjük az érés jelének.

Piaczár szabó dinnyénel a teljes érést soha sem szabad bevárni, hanem amint a gyümölcsök sárgulni és illatosodni kezdenek, szedjük azokat azonnal és jó háttérben, vagy kamrában kellőge lehitvén, szállítsuk melőbrendetletés helyükre.

A szedést legjobb lenne mindig kora hajnalban végezni, mert így áll el a dinnye legtovább, de tömeges termelésnél az estei-kinéi szedést alig mellőzhetjük, legynék azonban gondos arra, hogy ez mindég csak alkalonkor történjék, mert a dinnyék csomagolás előtt kellőge lehitessenek.

Kézél nem téjük a dinnyét soha, mert ezzel az indikkban is kárt tesznék s a gyümölcsről is leszakítjuk a csudát, ami annak értéket kevesebbi. Jó éles késsel vágzezzük s munkát s a dinnyét mindég 2 cm. hosszú csuszarrszel vágjuk le, mert a kényesébe vérok a csoma nélküli dinnyét, mint csomogó-áru nem fogad-

*) Azért a miért a magyar marha fejlődését gyorsítani, tejeleképességét fokozni igyekszünk, nem követelek, hogy a szervezett fölmozdítás, főleg ha a létezőleg állásleléstől terjedőnként, ezen tinóknak megszerezéséhez nem is okvetlenül szükséges az állandó istállósítás.

Rovertesztó.

jak el — habár ez tövéds, mert az ilyen dinnye minőségéből nem veszt, sőt vannak fajták, melyek a legelső éreleknél már önként levalának a csuszáról, sőt csakis akkor jók ha ez már bekövetkezett, — ilyen pl. a Belle-gard cantaloup is.

De hát a termelőnek, a vévők szeszélyehez kell alkalmazkodnia, azért a szedésre nyugoti vigyázunk. Két sor között áthaladva, mindkét-ől egyszerre szedjük le az éret példányokat, melyeket a gyakorlót termelő szeme minden más próba nélküli azonnal felismer s a gyakorlót kis buzgalom mellett mindenki hanem megismeri. A leszedett gyümölcsöt széles fenakú lapos kosarakba rakassuk sorban egymás mellé, de soha egymás fölé — ha kint a földön készítettünk, hitő picorát, vagy kamrát, — akkor egyenesen abba vitések a dinnyét — ha be kell szállítani, akkor széles szekereken, bő széna-vagy szalmatarokra rakjuk s ügyeljünk, hogy a dinnyék egymást ne nyomják.

Pár órai hités után kezdődhet vébeli a csomagolás. Ha közel fekvő piacokozra szállítjuk a dinnyét, akkor kosarakba, melővédségek egyenesen a koszra vagy szekére rakatjuk azokat, úgyvele arra, hogy az egyes rétegek között bőven legyen széna vagy szalma, hogy azok össze ne rosdójának. Postai vagy vasuti szállításnál már sokkal több gondot ad a csomagolás, — czéluzzer minden egyes dinnyét erős papírburkolattal ellátva s aztán fagyapó — erős szecskes vagy száraz polya közé rakoljuk jó festessen, hogy a gyümölcsök sem oldalról, sem felülről ne érintkezessenek.

Az ismert 5 kilós postakosarakat inkább csak kezdetben a kisebb melegdínyék szállítására használjuk, — hajón vagy vasuton eszökötöl szállításnál legalkalmasabbak az olyan fajták vesszőkosarak, melyek teljesen becsomagolva 20—25 kilós nehézségben meg lehetnek állványok átlag 10 nagobny vagy 15 kisebb fajtáinnyét pakolhatunk el teljesen szabályszerűen, anélkül, hogy a kosár sulya az amugy is rendkívül kedvezőtlen szállítási viszonyokat még jobban rotaná — mert tény, hogy a nehéz kosarakkal a gyümölcs nagy kárra igen kíméletlenül békák. Ha a kosár peremét megerősít, akkor felül még egy jó csomó szénát vagy polvát tesznék rá s egy darab könnyű zsákszövetet festessen leborvita körülvarrjuk, úgy, hogy füle szabadon maradjanak.

Megjegyzem, hogy mindég az értékesbe nemcsak fajtáinnyékről szolók, melyeknek árai a gondos és kölléses csomagolás nemcsak lehetővé teszik, de sőt megkívánják.

Csomagolás előtt a dinnyék szigoruan osztályozandók, hogy az elsődrendű csomogó-áru közé csak teljesen ép, tetszets és nem túlevett gyümölcsök kerüljenek.

Ha a vévő úgy kívánja — minden dinnyére fajtajelző czédulácskát ragasztunk s egy csomagoljuk el — vigyázva, hogy úgy a dinnye, mint a csomagoláshoz használt fagyapó, széna, szecskes vagy polya teljesen száraz s tisztá legyen, nem másképpen, mint forrószágokban megfűdés az egész szállításnál.

Nagy távolságra való szállításnál, — feltehető, hogy illő árakat érthetünk el, — ajánlatom az olyan kosarakat vagy könnyű ládákat, melyek mindég, egyes dinnye számára külön rekeszűek s vannak elátra — ezek valmivel nehezebbek ugyan, de viszonylag kevesebb csomogó anyag kell hozzájuk s ami fő, ilyenek még a vékonyabb héjú dinnyéket is elég jól lehet nagyobb távolságra is szállítani, ami más berendezés mellett el sem képzelhető.

A termelés nagy kárra a fuvardíjak magindég igen magasak s nagyobb távolságra csak gyorsértsézt lehet a dinnyét szállítani s így is — kell a berendezések teljes hiányában csak nagy rizikóval!

Hogy dinnyéinkkel vagy Ausztriában, mint a külföldön kelló sikerrel versenyezhesünk — szükség lenne a fuvardíjak mérséklésére és olyan kocsiberendezésekre, melyek a hosszabb lapos, rekeszes kosarak vagy ládák egymás fölötti

elhelyezésést a gyakori átráadás mellőzését lehetővé teszi. A gyümölcsök elakadásának megelőzését enged, hogy a szükségletek nem maradnak sokáig figyelmen kívül.

És most még néhány szót a dinnyefajtákról és a magtermelésről, illetve a mag beszerzéséről.

Magam is több mint 100 dinnyefajtát ismerek, melyek több-kévesebb jók a említesemlétek, de most nem szádomok semminek és seminek reklámot csapni csakis néhány olyan fajtát említek fel, melyeknek sokoldalu jó tulajdonságúiról éveken át meggyőződtem és amelyek hitem szerint mindentűl be fognak válni.

Meléggyi termelésre első sorban a Pánth-féle 'Egyi korai' dinnyét ajánlom, mely számlálván kísérletem szerint az összes dinnyék között az egyik a legkorábbi, rendkívül bőrtömő, cukortartalom és zamat tekintetében pedig az összes meléggyi dinnyét messze felülmúlja. Szabad földben is kiválóan alkalmas nemcsak fajta, melynek egyedül bája, hogy vékony héjánál fogva a szállításra kevésbé alkalmas, de ha féltéren szedjük is nagy gondtal részes korábban vagy később el lehet venni, akkor a hosszabb utat is jól kiállja.

Külföldi meléggyi fajták még a Cantaloup a fond rasi, a meléggyi Prescott és a zöldbélű Fokföldi cantaloup is, melyek szabadföldben is egyaránt jelesek.

Szabadföldi termelésre mint kiválóan jeles és megbízható ajánlom a Pánth-féle Ductus és Rózsaturkeztant, melyek úgy minőség, mint bőrtömősség tekintetében bármely más fajtával bátran versenybe lehet lépni különösen az utóbbi hosszabb szállításra is alkalmas. Igen korai kitűnő és jól szállható dinnyék még a Fokföldi, Bellegrád és Vaucuse cantaloupek, — későbbi, de igen jeles piaczi és csemegéfajták a parisi Prescott és a Schiller cantaloupek. Szádomokom nem folytatom a fajták felsorolását, bár még igen sok jeles elismertétek, de ismétlem, nem akarok reklámot csapni. Sok dinnyeféleséggel különösen az utóbbiakról a termelő, mert az csak a bajt szaporítja — ha a fentebbi fajtákkal vagy más hasonló összeállítású tesz kísérletet — mindég lesz elég sok és jó dinnyéje!

Legjobb, ha magunk termeljük a magot, az egyes fajtákat egymástól jól elkülönítve és más termények közé ékelve, hogy az elfajzadás előjét vegyük. Ákinék erre alkalma nincs, az próbáljon mesterséges termékenyítés útján maggyőződéseket nevelni, bár ez sok pepecséléssel jár és nem mindig vezet sikerre. Mindég a legkorábbi és legszebb gyümölcsökből fogjunk magot.

Neveket nem említek, de meggyezzem, hogy egyes kiválóan termelőktől és nagyobb magkereskedő cézektől is lehet jó és fajtás magokat szerezni, csak az kár, hogy az utóbbiak régi félésegek kedvéért az eredeti bazi és régi honosított fajtákat mindinkább elhanyagolják! Így pl. a valóban felülmúlhatatlan Pánth-féle dinnyékből ma-holnap már alig lehet fajtás magot kapni s nem lehetetlen, hogy e jeles fajták, melyeket dinnyetermelők nem szakvatolt Nesztora, éveken át buzgalommal és gyűszűvellettel termett és honosított — kitesznek a forgalomból a termők örök kárára.

Egyik előkelő magkereskedőnek pár évvel ezelőt igen jó minőségben árulta meg azóta fajták magvait, de sajnálatos látom, hogy azóta több más jeles féléssel együtt kihagyta azokat árjegyzékéből.

Ákinék még vannak eredeti Pánth-féle dinnyemagvai, jól teszi ha azokat megbeszéli s enged át belőlük olyan nagyobb termelőnek is, a kik e jeles fajták eredeti minőségükben fenn tudják tartani.

Egyáltalán azon legynék, hogy újabb kísérletezések helyett a régi jeles fajtákból mentűk meg azt, ami még megmenthető.

Nem lenne teljes e közlemény ha megféléseket a magva vagy rothadás névelő gombahatóságáról, mely újabb időkhöz a dinnye és uborkafélék termelését egyes vidékeken csaknem lehetetlenné teszi.

E peronosporászér gomba rendszerint virágzás után lép csak fel — sőt néha már érésüközben támadja meg a dinnyét, még pedig legelőször a 10 körülivel és szárazrészen s ezekről kitűnően lejt el a többszörös levél-részeket és a gyümölcsöket. Az ilyen levelek barna foltokat kapnak, majd dohányszerűen beszáradnak és összepödrödnek, míg az indákban pörkölésszerű foltok és pársádosodás mutatkozik. A gyümölcs maga is megfoltosodik, később rothadása megy át. Egyes kiváló példányokat megmenhettünk úgy, hogy a jelenléző foltokat később sekélyen kivágás s a szebetk részeköz messzebbi bekenjük, mikor is azok beszáradnak s néha a dinnye szépen beérik. Általános védekezési eljárású Mezey Gyula magyar-órári tanár a czukros bordó levél való permetezést ajánl s en saját tapasztalatom alapján állítatom, hogy ez valóban használ. Ha dinnyéiket a virágzás kezdetén 1% os czukros bordó levél hígoldással szórjuk s ezt az indák és gyümölcsök fejlődése szerint egyszer vagy kétszer ismételjük, úgy többnyire elkerüljük a nagybajt — sőt a már megtámadott brokrokot is sikerült így megmentenem, mert erősebb permetezés után a baj nem terjedt tovább s az ujon fejlődött indák már később, de kielégítően termettek.

E betegezésre is olyanok kell tehát tekinteni, amely állandó kiadásainkat növelni ugyan, de amellyel biztosan meglehet küzdeni — legalább is úgy, mint a peronosporával.

A meléggyi és albakok alatt néveltem dinnyék legérzékenyebbek a báj iránt — aztán, mint a szőlőnél egy a dinnyénél is vannak egyes fajták melyek igen kevésbé állnak neki ellent. Ilyen első sorban a Fokföldi cantaloup — ilyenek az ananászindigok, a Bay, Vion, Reads Hybrid és általában a kényes külföldi félésegek.

Egyébként szolgáljan a termelők vigasztalására, hogy e báj gyepfőleken s általában olyan területeken, melyeken és melyek közelében régebben nem termeltek dinnyét — ritkán okoz nagyobb károkat s ahol fellép is, ott is sokat enyhit hatással, a jó föld és a jó munka.

Sz. Gy.

Aranyváltás bimetalizmus.

Ésontógh Andor ur szives volt, A Zarányváltás és a bura ára" című cikkemet válaszolni.

Hogy a közleményem a "Közlelek" hasábjain napvilágot látott, bár az mint *elméletlenül* mutatkozott le az olvasó közönségnek, ennek elsősorban magam örömekek a legjobban, mert a legnépszerűbb bizonyítéka a közleményemnek, hogy gazdáközönségünk önállóan gondolkodó része mily ferde helyzetet jut egy ilyen egyébként absztrak, de a közgazdasági életet s így a mezőgazdasági életet is egész jelentős mértékben megváltoztatni akkor, ha egyoldalú kúrdoké támaszkodik.

A közleményem nem egyéni véleményem, de a gazdáközönség egy nagy részének a meggyőződése, ha ugyan a változatlanság való csendes megnevezését meggyőződésnek lehet nevezni. A külföldön mindentűl s így nálunk is az uralkodó aranyfém az egész szék, a pénzügyi és politikai világot uralja. Szikony a pénzhatalmasságok által demonizált ezistnek csakis teoriáiban vannak és lehetnek hívei, mint aminők egyike maga a fenti ellenírtója. S éppen ezen az arany uralma érdekében egyoldalúan befolyásolj szaki, politikai és közgazdasági élet ejji a legtöbb gondolkodó és író, s ezette magát a fenti közlemény iróját is.

Különböz három tévedésére utalok régebb, nem többre, mert hisz az egész ellenírtó leg-

fényesebb odírtat a bimetalizmus mellett, s amit én csak állítottam meg. A 3 adatközt a legelső megfogta. Az egyik tévedése az, amely tulajdonképpen kiindulási pontul szolgál közölemény megírásánál, hogy ha nálunk maradj a régi valuta, a nyersterményárak emelkedni fognak. Én sem előző, sem régebben már számos e tárgyban megírt közöleményemben sohasem állítottam, de nem is állítottam azt, hogyha Ausztria és Magyarország a bimetalizmus megmarad a bimetalizmus állapontjánál, akkor a termény árak nálunk kedvezően alakulnak. Az 1896-iki év budapesti nemzetközi gazdákongresszus nagyvonalú érdekesen s minden oldalról megvilágította ezt a kérdést s ott már elődött a mono-és bimetalizmus harca, de csakis emeltem a bimetalizmus javára.

Az én álláspontom is az, *ami a ezikk iróját*, s ami minden bimetalistát, hogy a bimetalizmus előzist csakis akkor érvényesülhetne, ha az ezüst nemzetközileg megállapodás útján foglaltatja el azt a helyet, amelyet régebben mint valutafém betöltött. De ha ez áll, — aminthogy ezt ezikkirő is elismeri, — akkor másrésről áll az is, hogy azért, mert Ausztria és Magyarország a készpénz ezüstök felvételével elfog-e thán az ezüst? Ha a közgazdasági viszonyok nem javulnak, aminthogy erre vajmi kevés kiáltásunk van a legközelebbi jövőben, úgy a készpénz fizetés egyáltalán fel sem vehetjük, de ha felvesszük, az ezüstöt ez nem fogja tüntetni.

A valutának az értékét *kiszárolás és egyoldalú az illó, ország gazdasági helyzete alapján* meg lehet mérni. A készpénz által felhozott adatok a papíros és ezüst forint értékigadozására nére fényesen igazolják, hogy az arany forintunk értékesebb volt az ezüst forintnál, mert Magyarország és Ausztria közgazdasági helyzete a külföld ezen bizalmát a papíros forintban szemben indokolták telte.

A harmadik tévedés ezikkiről, hogy az ezüst ezüst nem alkalmas valutafémnek, mert értéke ingadozóknak van adívetve. Ezzel szemben azt a kérdést vetem fel ezikkiróval szemben, hogyha véletlenül ezüst helyett a pénzhatalmasságoknak az aranyat tesztek demonizálni, hogy vajon az arany értéke, amely így közönséges. Arává devalválódott volna épp úgy mint az ezüst ára, nem-e épp úgy ingadozó, mint jelenben az ezüsté? Ugyazon azokon joggal lehet az aranyról is elmondani, hogy az valutafém alkalmatlan, mert értéke folytonos ingadozóknak van kítéve?

De vajon az ezüst értéke miért is van tulajdonképpen folytonos ingadozóknak kítéve? Nincs-e szoros kapcsolatban az arany értékének a devalválással? Ha az arany értéke változatlanság, mint jelenben az ezüsté, akkor a vásárló képességét nem befolyásolná az arany-termelés s a pénzkiárok arany-speculációja, akkor az ezüst árát tisztán a termelés szabályozná. Az ezüst ára azonban sokkal nagyobb mértékben eszikten, mintsem a termelés emelkedett s így világos, hogy az arany vásárló képességének kellő megnevezése, azoda jutunk, a mit a ezikkirő is elismeri, *hár nem örömet*, hogy az arany igen is *megdrágult* s ennek természetes következménye, hogy az ezüst értéke eszikten.

Mit követelnék meg egy valutafémről? Megfelelő szilárdságot, hogy kopásnak ne legyen kitéve; a levegő behatásával szemben megfelelő ellenállást gyakoroljon, tehát ne devalváljon, hogy az arany legyen a legnépszerűbb alkalmas legyen. Ez a tulajdonságok mind meg vannak az ezüstnél épp úgy, mint az aranynál, mert hisz épp ezen tulajdonságok

teszik az aranyt is és az ezüstöt is nemes fémmé. Csakis egyben van az arany előnyben, hogy az ezüstnél is ritkább, azaz kisebb mennyiségben termeltetik. Ez a különység azonban kifejezésre jutott a multban a régi valutában s is kifejezésre jutott abban, hogy az arany 15 és félser volt értékebb az ezüstnél.

Ezek az alapelvek ebszök az azt a gondolatot és meggyőződést, a czikl irántban, hogy a tulajdonképen aranyvaluta, holott tulajdonképen egész meggőződésével bimetalista, természetesen csak elméletben, amint magam is, mert hisz a bimetalizmusnak megvalósítása csakis nemzetközi egyezmény után lehetséges. Mit mond ugyanis czikró? azt, hogy az arany meggőzött és így ennek folytatásának és ipari czikrák éra esikének, az, hogy az ezüst régi jogait visszahelyeztetik, arjavulás állama elő, amely arjavulás azonban csak akkora lehetne, mint amekkora volt az árszökkenés az ezüst demetizálására folytatás. Ezen hatások között elismeri czikró, hogy elméletleg helyes a bimetalizt az on okoskodás, hogyha az ezüst egyenjovalutafémek volnának, az a gazdasági termékek árkiegészítésére, de sít az ipari termelésre is előnyösen hatna.

Sem tóbba, sem kevesebbet. „Az aranyvaluta és huza ára” című közleményben nem állítottam és ma sem állítok. Kettőnk között csakis az a különbség, hogy amíg nálam közleményem alapjául és kiindulási pontjául szolgált a fenti meggőződés, addig Szentgyörgy Andor ur csakis fenti közleményem végén jut arra konkluzióra, hogy tulajdonképen a bimetalizmus mégis jobb volna az aranyvalutánál. De ez a különbség, bár látszólag az egység színezetével bír, mégis igen lényeges. Nem az elevenben, hanem a módokbar, mert a mig abban mindketen egyetértünk, hogy a bimetalizmus helyreállítását ismét javítólag hozza az árakra, annyira javítólag, amennyire az aranyvaluta az árakat megrontotta s amig ezen meggőződésünknek mindketten nyitlan kifejezést is adunk, mégis különböző eredményt jutunk. Én arra, hogy igenis a bimetalizmus helyreállítására kell törekednünk teljes erővel, Szentgyörgy ur arra, hogy ó zenen törekvés meddő voltát előrelátva, az aranyvaluta hiva.

Amíg tehát voltak objektív indokok alapján objektív meggőződést is táplálók és nyilvánított s meggőződésemet sohasem befolyásolja a czél távolabbi vagy közlebebi volta, addig Szentgyörgy ur ugyanezen objektív indokok alapján szubjektív meggőződést alkot magának és — resignál.

Nagyon is egyetértök czikróval abban, hogy a bimetalizmus helyreállítását igen nagy nehézségek ütközik, sőt az időseztur az arany birtokosaink hatalma olyan erős, hogy rövid időn belül nincs is kilátás arra, hogy a bimetalizt törekvés teljesüljön. Nemzetközi kérdések nem is jutnak oly könnyen megoldásra. Egy erős kitaró és közeleketés s öntudatos nemzetközi akciónak kell azt megoldani. Ezen nemzetközi akció kifejezése s előléte feljutására és tovább fejlesztésére az 1896. évi nemzetközi gazdakongresszus után a folyó évben megtartandó párisi nemzetközi

gazdakongresszus kiváló alkalomul kínálkozik hiszom, hogy a bimetalizmus hívei által az ez czérra ki is fog akadztatni.

A most folyó világesemények egyébként igen sok megfontolásra méltó tanulságot szolgáltatnak. A négyzszázhuszöt kilogrammnyi évi aranyprodukció egyharmada Anglia gyarmataira, egyharmada Transzvárra esik. A világ összes többi államai tehát a világ aranytermelésnek valameió több mint egyharmadát szolgáltatják. Ertheó és megmagyarázható, hogy Anglia mért terjesztette ki kaptzi kezét Transzvá után. Az Transzvál anneksziója Angliának sikerül, akkor az arany uralma a jelenleginél is erősebb, megdöntöhetlenebb lesz és a bimetalizmus jörje bizonytalanabbá válik. Ha azonban Transzvál anneksziója nem sikerül s ezen eleinte jelentéktelennek látszó incidensből egy oly világhígyódomal fejlődne, amely Anglia világhatalmi állását meggőyöntené, a mely az ó gyarmatai függetlenítésre vezetne, akkor az aranyvaluta uralma is erősen meginagn és alighanem maga Anglia volna az első, amely megfosztatván bőséges aranyforrásait előnének indítványozná a bimetalizmus behozatalát. S minár az első fél sohasem nöttek még az égig, feltétlen bizonyossággal remélhetik a bimetalizt, hogy az arany uralma sem tart örökké, mindenesetre azonban annál tovább, minél kevesebben merínek az aranyvalutás bimetalizmus fallécazával szakítani.

R. Gy.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

- Az OMGE. közleményei. 209
- A budapesti húspusztár bajai. 210
- Aranyvalutás bimetalizmus. 214
- Növénytermelés. 211
- A paszuly szatóföldöt termeszése. 211
- Takarmányozás. 212
- A napraforgógócsa, mint juhhaladó takarmány. 212
- Alattanyéztés. 212
- A bonyhádi marha mint igavonó. 212
- Szőlőszet, Kertészlet. 213
- A dinnyéről. 213
- Vegyesek. 215
- Kerekedelem, törszé. 217
- Budapesti gabonaterelés. — Szigetföld. — A húspusztár vásárcsarnok árnyajezása a nagyban (en orosz eladókéimczikék áráiról. — Állatásdörkö: Budapesti szúrómarchvásár. — Budapesti juhvásár. — Bécsi vágomarchvásár. — Bécsi szúrómarchvásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi juhvásár. 218
- Szerkesztői üzenetek. 218

A m. kir. mezőgazdasági muzeum gyűjteményei a VII. ker. Kerepesi út 72. szám alatti házban megtekinthető a hétfői és az ünnepek követő napok kivételével.

naponként d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Heti és az ünnepek követő napokon a muzeum zárva van.

muzeum felújítása ügyes.

A legközelebbi villamos-kocsimegállóhely a Kerepesi-úton a városból jövet VII. ker., Alsó-erdősor utca szertán, a városba menet VIII. ker., a Kenyérmező-utca szertán van.

Halálözse id. Hajdu János földhírtokos, kiérdemült gazdaszt f. hó 16-án 75 éves korában szívrohadés következtében meghalt. Hált telemei a budapest-nyugatről m. kir. állami émisszgyintézetből február hó 8-án helyettk a rákoreszturi sírkertben örök nyugalomra.

Megbiztatás. A földmívelésügyi m. kir. miniszter Kerkota József berliselyi lakost Kraszó-Szörény vármegye járási járási. Kerkota István kis-próbatú Nyitra vármegye privilegii járársra, továbbá Szatmár vármegye szinér-várai járársra Jeszenszky Béla borbódi, a nagy-bányai járársra nézve Torday Imre nagybányai és Jérbó György István felsőbányai, végre a nagy-károlyi járársra nézve Szentistván endrédi lakost a gazdasztgi tudóstói tisztelettel bizta meg.

A szeszgártó üzemlétesége. A mezőgazdasztgi szesztermelők körében mozgalom indult meg egy szeszterkeztési szövetkezet létesítése ügyében. Ez nem valami nagy rokonzenével találkozott a kartell köölü nagypári szeszgártók tulajdonosainak, mert cikrulusaik látják megzavarna ezen mozgalom után. Hogy e kellemetlen mozgalom leszerelék, bíránybört ötlenek a fátas külsőre s a P. U. után adják tudni az érdekeltekek, hogy kartelljük szélesbe körköre s így a mezőgazdasztgi szeszgártakra is kiterjesztjen óhajtják. Ez annyit jelent, hogy né üjletek fel a t gyesületi teleknek, hanem borultak má inzeelen belüknek s ezáltal húsított meg a javokat előmozdítani ezisek törekvészek. E csapadékn csak egy hibája van, hogy nagyon is fedetlen s igy még a legvalóvalan is észrevesz s kikerül. Egyébként résen vagyunk s gondunk lesz red, hogy a kartel akumunkája mindenkor lelepleztessek s hogy ne ojanok tolják fel magukat a mezőgazdasztgi szeszpar érdekei védelmezőül, akik annak rovására gyarapodtak meg.

Gazdasztgi előadások Eperjesen. Az OMGE. a Sárosvármegyei Gazdasztgi Egyesülettel karöltve Eperjesen a vármegyei gazdasztgi nagytérmenen f. évi február hó 25. és 28. és 27. napján gazdasztgi előadásokat rendez a következő programmal: Február hó 25-én: 9—10 óráig Kovács: „Ujabb tapasztalatok az állattenyésztés és tejgazdasztg terén.” 10—11 óráig: „Ujabb tapasztalatok a szeszgártás terén.” 11—12 óráig: „Ujabb tapasztalatok az állattenyésztés és tejgazdasztg terén.” 13 óráig Zalka: „A szeszgártó üzem ellenőrzése.” Február hó 26-én: 9—10 óráig Gerölczy: „A burgonyatermelésről.” 10—11 óráig dr. Budaházy: „Növényi elődök által okozott betegségekről s rovar kártevőlekről.” 11—12 óráig Gerölczy: „Mesterséges takarmányok termesztéséről.” 13 óráig Zalka: „A szeszgártó üzem ellenőrzése.” Február hó 27-én: 9—10 óráig Fűrédy: „A len termesztéséről.” 10—11 óráig Kovács: „A sertésenyésztésről.” 11—12 óráig Varga: „A mesterséges trágyák s azok hatásáról.” 12—1 óráig L'huillier: „Kerti magvak nagyban termesztéséről” cím alatt fognak előadásokat tartani. Az előadások látogatása telemei díjmentes és azokon bármely gazda előzetes bejelentés nélkül is részt vehet. Gyakrajárvések. Mésztel értesülünk Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter a gyapjaukcsókának az eddigi alakban levő továbbí fantasztásra határozta el magát, minék következtében a Heller M. s Társa czégnak az

Mint legmegbizhatóbb és legolcsóbb
az anyag beszerzési forrása
 ajánlható
Mauthner Ödön cs. és kir. udvari szállító magkereskedése
 Budapestben, VI., Andrássy út 23.

eddig engedélyt további 5 évre meghosszabbította. A minisztert ezen elhatározásán az ország vezérelte, hogy a gyapjúanizetk fenntartásáról a gazdasági bizottság teljesít, hogy e mellett az anizetk előjele is eredményeket mutatnak és a külföld elismerését is kiváltják. Az újabb megállapodásnál a gyapjúkereskedők és bizományosok kívánásai csak annyiban vétettek figyelembe, hogy a miniszter fenntartotta magának a jogot, az árverési engedélyt esetleg még székegen is hasonló feltételekkel megadhassa és hogy jóváhagyja az árveréseket egy miniszteri bizottság felügyelete alatt lesznek megtartandók. Végül az is kimondották, hogy az engedélyvel bíró czég netalán saját gyapjúvásárlásáról a fuvardíjazásban méréseléseken nem részesüljön. A Heller czég köteles éventén 20,000 bál gnyajt az anizetküből eladásra keríteni. A m. kir. gyapjú-könd-czióndó intézetnek tartozik a czég a felkészülő gyapjúkildeményekből mintákkal szolgálni és a földmívelésügyi miniszter gondoskodik arról, hogy a vezérségi vizsgálat eredményéről egy tájelőadás, valamint a vevő meggyőződésének. Az anizetk további folytatását a termelőző öhajtatják, akik az intézmény fenntartásában lényeg érdekeltek legelője megóva.

Tíz éves az anizetk kihívást az ártalainkat, kik a kolozsvári gazdasági tanintézetben 1890. évben végeztek, hogy egymással akkor tett ígéretek szerint főleg 6 év huszagyó kezdjén február 27-én a nevezett tanintézetben gyűljenek össze. Szabó T. Károly gazd. intéző.

Borvizsgálati díjak. Mint már a „Köztelek” múlt számban közöltük, a földmívelésügyi miniszter az országos m. kir. szántai intézet és központi vegykerületi állomás, valamint a debreczeni, kassai, keszthelyi, magyaróvári, kolozsvári és pozsonyi m. kir. vegykerületi állomások díjjegyzékének a bor, cognac és más szeszes italok, valamint a must és sör vizsgálataira vonatkozó tételét I. évi február 1-től kezdve hatályon kívül helyezte és ezen vizsgálataira következő díjakat állapította meg: I. a) egy horminta teljes vizsgálatért (alkohol, összesség, vonatanyag, hamu, glicerin, borkő, cukor meghatározás, ásványi anyagok, salicilsav, saccharin, kénessav, salétromsav és idegen festő anyagok kimutatása) s esetleg még szükséges más irányú vizsgálatok) 16 (tizenhat) korona; b) a borkam egészségügyi szempontból szükséges vizsgálatért (kénessav, salicilsav, saccharin, festőanyag, fémi mérgek stb.) 6 (hat) korona; c) a borkam vizsgálatát alkohollal, összesség, vonatanyag és hamutartaloma 6 (hat) korona; d) a bor egyes alkatrészeinek mennyiség meghatározásáért 2 (két) korona; e) a bor egyes alkatrészeinek mennyiség meghatározásáért 1 (egy) korona. II. a) az országos m. kir. szántai intézet és központi vegykerületi állomás díja ugyanazon hormintára nézve a 16 (tizenhat) koronán meg nem haladhatja. II. Mustban a cukor meghatározás mustmérővel 2 (két) korona, direkt meghatározóra 4 (négy) korona, savmeghatározás 2 (két) korona, főtörtvények kimutatása egyenkint 2 (két) korona. III. A cognac és szeszes italok valamint a sör vizsgálata nézve általában a borvizsgálatok megállapított díjkérvényesek.

Tenyészbika ára. Széll Kálmán viágihári rátóli levél szimmenthal tenyésztéséből kikerülő tenyészállatok kelték a Magyarországon a legmagasabb árákon. Így, amint értesülünk legutóbb Gy. Wimpfen Simon szimontyvári uradalmi egy darab két éves bikát 1400 koronán fizetett. Olyan ár ez, mely igazolja azt a számos nagy áldozatot, melyet Széll Kálmán tenyésztetének emelése érdekében még hosszú sora óta meghozott.

Élített borhalmisítók. A helygymnizter mint kfhági ügyben harmadofokú hatóság, *Engelmann* Herman kolozsvári borkereskedő mestersége, bor forgalmazásának alapja miatt az 1893. évi XXIII. t. cz. 5. §. alapján 200 ft pénzünetlésben, nem fizetésben esetén husz napi elzárásban, továbbá az eljárás

felmerülő tartási költségek megfizetésében marasztalta el. A 12 hordó bora 500 denarutlandó. A mesterséges borból előadt 786 hektoliter árát azaz 375 ft 06 ért költés Kolozsvár városzégényalajára felzett. — *Márk* Vilmos radnóhi borkereskedő ugyancsak mesterséges bor forgalomba és 1893. évi XXIII. l. cz. 5. §-ába ütözök kihágás mint 300 ft pénzünetlésben, 16 ft vesgyezéladátidj, bortaladó, hírlapi közzététel után járó és még felmerülő tartási költségek megtérítésében marasztalta el.

A kartelek előtt. Arra a híre, hogy a román petróleumtermelői kartebe készülnek lépni, Cihosky képviselő és 45 társa a román kamarában törvényjavaslatot nyújtottak be, melyben a következő drákói rendszabályokat javasolják: „Akkor valóban hírek terjesztésével, termékek és eladók gyűlései és szövetkezései által megkötött forgalmazási cikkekre, minők a kenyér, só, hús, világítási és fűtési anyagok önkényes árszák akarnak megszabni, akik család eszközzel felszereltetik vagy leszállítják a nevezett cikkekre árait, úgyhogy ezen árak nincsenek arányban a természetes szabad verseny utján megállapított árakkal: egy hónappal eelője terjedő ható fogsággal 500 tol 10,000 forint terjedő büntetésig sújtandók. Ezt a javaslatot persze aliba elfogadják, de a retorzióknak nyéhéb észkezték végre is alkalmazása kell venni. A román képviselők kartebelesse javaslata a mi szemünk előtt is aktuális. *György* Endre a „P. N.” 36 számban érdekes számadatokkal illusztrálta, hogy a kartelek által ürtási közadók képez. Ausztriából 1898 ban mintegy 420 millió korona értékű kiveió olyan ipari termék jött be hozánk, amelynél a kartelek legalább is 10% ármelekedést eredményeztek. Ez azt teszi, hogy a magyar fogasszó tisztán a kartelek utján évente 42 millió koronával van megadóztatva az osztrák ipar javára. Ezért a kartelek megrendezébe-lyozásának egy legelső lépésben Kielegendő gazdasági érdeklők.

Vészmertesség a szarvasmarhák közt. A ragadós állati betegségek közül a száj- és körömgyágy állapota évek óta nem volt oly kedvező Magyarországon, mint ma. A szomszédos osztrák területeken, különösen Galiciában, mint tudjuk, ezen betegség nagy mértékben van elterjedve és az ottani szarvasmarha- és sertésállományok jelentékeny része fertőzött, annál örvedetesebb, hogy Magyarországon a mult hétben még egy közép területen uralgó betegség is megjelent, a zárlat hatóságilag feloldotat s ezidőszent ezen betegséget az országban egyetlen egy klsége sincsen fertőve. Ezen nagy kedvező állategészségügyi állapot megvalósulása fennmaradass és szabad állatforgalom előnyeit az állattenyésztő gazdák szemszögéből minél hosszabb ideig élvezhessék, óhajtatd volna, ha a gazdák és állattenyésztők szarvasmarhák és sertések forgalmabehozatalánál a származási hely vészmentességére különös figyelmet szentelének és saját maguk is óvkedődnének attól, hogy a ragadós száj- és körömgyágy fennmaradass és szabad állatforgalom előnyeit az állattenyésztő gazdák szemszögéből minél hosszabb ideig élvezhessék, óhajtatd volna, ha a gazdák és állattenyésztők szarvasmarhák és sertéseket behozzanak és az ország ezen kedvező állategészségügyi állapot megvonra, a betegség behurcolása által saját maguknak és nagy kiterjedésű vidékeknek anyagi károkat okozzanak s a szabad állatforgalom eőnyeit ismét tökéretyéik.

A postafelaképzésűt üzletieredmény. A kereskedelmiügyi miniszter elő terjesztett jelentéséből a takarékszövet a lefolyt éven igen kedvező képet nyújtott. Dacára a viszonylag alacsony nakmondható 3 százalék kamatánál, a betevők száma az előző évhez képest tisztán 139 százalékkal gyarapodott, mely számbeli gyarapodás az intézet fenntartása óta, az első évtől (1898) leszmártja, a legerősebb. Összesen ültetés kétszáz egy millió forinttal helyezték el tőbbet, mint az előző éven (összesen 12,886,288 forintot); természetesen emelkedett a visszafizetések összege is, mind-

azonalatt mint évtízista megtakarítás pusztán tőkében 1,164 891 ft jelenik meg; 60%-a tőbb, mint 1898 ban; a mi az intézet tőkéglyűbőjének legjelentősebb kifejezése. E tekintetben az 1899. és 1898. év óta legkedvezőbb eredményt tüntet fel. A forgalom jelentékeny erősbödést legjobban tanúsított egyrészt az ügyesetek számdnak, másrészt a forgatott összegnek nagyságának rendkívül felszökő számadatán. Az összforgalom jóval túlhaladta az egymillió forintot s tőbb mint 80 millió forinttal fordult kedvezőtlenebb eredmény, mint az előző évben. — Az értékpapír-üzlet általában kielegítően fejlődött. — A vásárolt értékpapír nevétke elmarad ugyan az előző évvel szemben, de másrészt a vásárlási megbízások száma emelkedett (18 4/10 %); a vásárolt értékpapírokból jóval tőbb kagylat az in ezekben teltiben (több mint fele a megvett papíroknak) s ehhez képest növekedett a járadékötvénycsékek száma is. A pénzügyi eredmény rendkívül kedvező volt az 1899. év üzletekzésének egyik legörvedetesebb momentumta. A felesleg tisztán 401,250 ft. 16 1/2% al nagybott, mint 1898 ban: a mint kizárólag a rendes ügykezelései eredő, mindenesetre a legnagyobb az intézet fenntartása óta.

NYILTÉR.*

Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kiadásában *Az Utjaki Uradalom Üzleti berendezése a „Köztelek” szerkesztéséig által kitüntetett pályám.* Két tábla hat ábrával. Irta: Wiener Moszkó. Egy hazai bertej uradalom üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv, ára portómentesen megküldésért: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár 1900-ra.

A „Köztelek Zsebnaptár” ezen hatodik évfolyama régi kiütösből, javított és telemesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt teljesen nélkülözhetősé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár” ára az O. M. G. E. tagok és a „Köztelek” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

3 korona 20 fillér.

Megrendelést

a „Köztelek” kiadóhivatalában,

Budapest,

IX., Üllői-út 25. (Köztelek).

* Az e rovart alatt közöltekért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

KERESKEDELEM, TÖZSDE

Budapesti gabonafözsde.

(Guthmann és Wahi budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, február 3.

Az idjárárs és hét folyamán kevesebb váltót, Nagybörhá enyhe, boros, esős időnk volt, mely a hőmérőket emelkedésére csak a hét vége felé volt ismét derülteb. A vizuális emelkedett. A vésések teljesen nélkülözök a hótárolót, azok állásait illetőleg azonban nincs semmilyen panasz.

A külföldi piacok iránzatát a jelentési hét első felében a Franciaországban a gabonyák iránzatát és a Párisban ennek folytán beállott átlagos és emelkedés erősen befolyásolták, de utóbb — a fogyasztási kereslete lényegesen nem javulván seholsem, sőt még Franciaországban sem — az iránzat előbb ingadozó, utóbb lenyárvá vált. Amerikában az árk kezdetében a spekuláció vételeinek behatása alatt emelkedés volt tapasztalható, azonban a csökkenések, dacára, hogy a látható készletek ismét apadtak, és mellet az elszállítás is aránylag gyengék. Angliában a fogyasztási keresletben jóvátételnek tanultott és valamely magasabb árat is engedélyezett, később azonban nyugodt hangulat érvevesült és az árk változatlan maradtak. A francia piacokon is emelkedés történt, azonban az iránzat helyi gabonyák iránzatát azelőtt hívebb tölzöttök bizonytaln, azonban a renkvilái érékony centre-ninek mégda egy órádöntésben a gabonyák iránzatát fedések eszközölésre, míg azután csendeseb helyzetű és ezzel egyet a buza- és lisztárk csökkenése következett be.

A gabonyák névra a Marché Francais utolsó számban azon nézetét fejtli ki, hogy még nagyon is korai a javyesülés, mert még észadfranciaországban, hol pedig legnagyobb volt a gabonyák által okozott kár valószínűleg, egy kompenzációk alapján, beállhat még meg most a kár kiterjedését és nagrságát. Ugyanily értelemben nyilatkozik a Bulletin des Halles is.

Orszoroságban jelentik, hogy eltekintve néhány vidéktől, melyek még elegendő a hótárolót, egész Orszoroságban az általános terméskészletek némelyike növelésnek mondhatók. Hasonlóan szólnak a jelentések Németország, Belgium, Németföld, Románia és Bulgáriától az árk megállásáról, továbbá a többi gabonyázsi viszonyok némi javulását mutatnak.

Argentínától érkezett utolsó hírek szerint a termés alig lehetne már jobb és különösen a tengerparti vidékektől a gabonyák iránzatát. Argentína az utolsó négy héten összesen 470,000 quarter búzát exportált és e mennyiség jó része kétségtelenül még a külföldi légróktól, melyből a készletek még most sincsenek kimerítve. A buvakivitel okára nagysága egyenesen megépő, ha tekintetbe veszzük, hogy a múlt év megfelelő négy héten az export csak 10,000 quartere ragott.

India északnyugati területén hivatalos jelentések szerint elegendő esőzések jöttéknek hatással voltak, de a többi vidéken alig volt esőzések és kevés költség lehet már szerint, hogy a következő indiai buzatermés ismét a gyengék, sőt a rosszabb közé lesz sorolható.

Nálunk a kereslet kényelmeyrakv izart énk volt, az árakban azonban nem mutatkoz jelentősebb változás. A többi ezekben is baratságos az iránzat, tartott árk mellett.

Az élelet részleteiről következők jelentestiek: A buza az egész hét folyamán jól volt kínálva és a malomoknál gyors elhelyezést talált. Így létsék, hogy jisztyáryaink csak gyenge készletek felett rendelkeznek és minthogy a vasuti hozatalk méréseltek, raklártáru nyert elvételnyelb naponta 100,000 kintot a malomok eladására. A forgalom is így történik alakult és ha emeltesse több árnyalás még most következhettek be, úgy is féleg a bulgáriacsonk eladásajamára vezethető vissza, habár a lenyárvá látáseltek is lényegesen hozzájárult, hogy magasabb árak non követeltek. A hangulat azonban tartósan szárvól volt és körülbelül 200,000 mm. forgalom mellett az iránzat még 100 kiló filleret magasabb (100 kg. kint), Finom búzák jó értéklődre találtak, ilyen minőségűek azonban csak kevesse kerestnek piacra. A helthozatalk 60,000 kint.

Rozs csak gyengén volt kínálva, és a hét elején új helyi fogyasztási, mint elszállítási céljára új kereseltek örvendtek. Különösen finom áru — amely azonban alig van piacozon — keresetek énkében és az árk 10 filleret magasabb (100 kiló grammokonk). Később az iránzat azonban csendeseb lett, a kereset esékent és az árk is valamelyly nyugodtabbak, finom áru iránzatát maradt. A hét végével a hangulat ismét szárvól. Minőség szerint helyben és helybeli paritásra 12,20—12,70 koronák settek. Nyíri származók elszállítás számlára szintén keresettek és debreczeni paritásra 13,50 K. jezzünk.

Árpa (takarm. és hántolási célokra) ugyancsak valamely jobban volt forgalomban, amelynek különösen gyárok vettek részt. Az árk talajosa változó mértékű emelkedés, amely 8,80—10,20, jezzünk helyben átvéve. Állomásokon átvéve az iránzat pedig. Közép sorára inkább névlegesén 11,50—12,20 koronák között helyben és a helyi állomásokon Zab mérések it kereslet mellett és hét folyamán tartott maradt, ml mellett a kínálat különösen jobban árban szintén mérsékelt. Áncsoktelt mérté 8,80—10,20, közepesmértékű 10,50, prima átvétel még könnyebben értékesíthető, 10,80 koronák fizettek helyben. A forgalom körülbelül 8000 mm. (Mészes 100 kg. kint).

Olajmagok iránzatában a rozsa utóvá való tekintettel — továbbra is csak gyengén volt zinára, később a kínálat javára, a kereslet azonban szintén meglézőbb és egy a helybeli fogyasztási, mint elszállítási céljára, jóly forgalom is fejlődött. Az árk 10 filleret 100 kilóként magasabbak és promt ármért budapesti paritára 9,55—9,80 koronák, bándk állomásokon vásárlók iránzatában átvéve, 9,60—9,70 korona tisztavideki állomásokon 8,60—9,40 koronák fizettek. Kóháyan átvéve bizálók szintén jóly kereseltek tanultottak és prima ármért 9,90 koronák fizettek.

Olajmagok: Káposztateresz (Készárban) vett és ezekben nimes, helyben 25— koronák jezzék. Káposztateresz 1900. augusztusra alig volt forgalomban és inkább névlegesén 23,00—25,00 korona között jezzék. Magyarországon a készletekben jelöléseltek, a közép vadrepre 11.—13. koronák, gomborka 21.—23. koronák, lenmag 23.—27. koronát ér el helyben.

Hévesek: Bab iránat és heten a vidékegy némely esékent a kínálat azonban változó és csak gyenge. Torpebak Gyöngyösn 16,50 korona, Félgyöngyár 17,50 K. gombóly Mohács 15—, korona. Zombor-Baján 15.— K. Barabab Kálcson 14.— korona taracbak Nagy-Székács 15.— korona. Kóháyan vadrepre paritásra 22.— koronákjezzék. Bikkány 12—13. K. Muharag 18,50—14,50 koronát jezzék helybeli paritára, minden 100 kg. kint.

Napi jelentés a gabonajelzetről 1900 február 3.

Lanyha külföld: 1/2 ezrennél alacsonyabb. New-Yorki jezzése a határ-időlet it is lenyárvá utat. Készárban ugyanezen bgráduadt észlelték és esékely 15000 mázsa forgalom mellett a malmok csak továbbra is szilárdny engedelménytelélen hajlásodó vidéke eszközölök.

Az átjezések 100 kg. r-ra vonatkozók:

Eladott:	Buza:	Tiszavideki:	Pestvárdéki:	Écskevárdéki:	Tűzvidéki:	Raklár:
		1000 mm. 79 kg. K. 10.45. 3 óra.	200 mm. 78.5 kg. K. 16.25. 3 óra.	4400 mm. 78.5 kg. K. 15.50. 3 óra.	2000 mm. 73 kg. K. 15.10. 3 óra.	2750 mm. 76.7 kg. K. 15.30. 3 óra.
		100 79 " " 15.70 " " "	100 78 " " 16 " " "	100 77.5 " " 15.70 " " "	100 77.5 " " 15.50 " " "	1200 76.7 " " 15.30 " " "
		200 79 " " 15.70 " " "	200 79.5 " " 15.70 " " "	100 77.5 " " 15.50 " " "	2000 75 " " 15.25 " " "	2000 75 " " 15.25 " " "
		400 77 " " 14.70 " " "	400 77 " " 14.70 " " "	400 77 " " 14.70 " " "		

Rozsban a forgalom mérsékelt volt és árk nem változott. Helyben minőség szerint 12—12,40 koronát jezzünk.

Árpa kisebb kínálat mellett szintén valamely elcsökés és helyben minőség szerint 10,80—11,20 korona elcsökés ét el.

Zabban az iránzatny nyugodt és 9,60—10 koronát fizettek. Páris árk 10 filleret magasabb (100 kg. kint).

A tengerben a kínálat javult, és az árk valamely szilárdultak és minőség szerint 9,50—9,85 koronában fizettek.

Déli 12 óra jezzés:	Buza áprilisra 1900.	15.36—15.38
	októberre	15.04—15.06
	Rozs áprilisra	12.78—12.80
	októberre	12.00—12.82
	Tengeri májusra	10.84—10.86
	Zab áprilisra	10.04—10.06 korona.

Szészület

Szecs. (Gólyfárgy Gábor szegényi képviselő tudósítása.)

A szészületben és hét elején az általános énkelt és jóly kereslet folytán a szegények szilárdan a mult heti zárlejtégyes szerint záródnak. Elkelt finomított szesz nagyban azonnali szállítására adták 113,90 koronát, átmenny 43—45 koronák jezzék. Énkelt szesz szilárd iránzat mellett adták 112,50—113,90 K., adótalanul 43—43,50 K. elt el.

Vidéki szeszgyárok finomított szesz adótalanul szabadraktára szállítva 42—42,25 koronák jezzeltek, de Gúlet nem jezzeltek.

Mecsek. (Gólyfárgy Gábor szegényi képviselő jelentése.) Állal kont. nyereszesen 34,50—35,50 K. ajánlottak és ez éron több kocsiarokhoz azonnali szállításra felső-magyarországi állomásokhoz szállítva is két.

A hémingszesz gyereszese Druvadapozs 36,00—37.— koronák jezzeltek.

Decei jezzés 39,80—40.— korona, kontingens nyereszesen.

Pápai jezzés 112 ——— korona adóztót és 38,50 korona adóztót jezzeltek.

T-raszi jezzés 22 ——— korona kivülte szeszét 90% hokteljére.

Külsőre és hétélejen több kocsiaroknál finomított szesz vásároltak, mely Útsákb írt lett szállításra.

Vidéki szeszgyárok változatlanul szilárdan jezzeltek, Losoncra, Kérményre, Lőcse 50 filleret drágábban.

Újpesti edvártárk és hém: Finomított szesz 112,50—113,50 koronák, deatározás 112,50—113,50 K., nyereszes adóva 115,00—112.— korona, nyereszes adóval (kontingens) ——— korona, deatározás 112,50—113,50 korona. Kontingens nyereszes ——— korona.

————— 10000 Hefekoronát bóró idelt bérménye budapesti vasútiállomások szállítás kérszépítését mellet érdemök.

Horemagok glóziarólsára.*

Budapest, 1900. február 3-án.

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás 1899/1900. időszámban, évt 1899. évt július hó 1-től a mai napig az alant megnevezett magfeszéklők-nél és termelőknél a következő magvakat glóziarólsa:

	Luczerna Löbere Összesen	m e t e r m á s a
Mauthner Ödön Budapest...	19 8	1040 3048
Kövesi György, Pépest...	444	908 1252
Klein Vilmos Szatmár...	150	327 877
Háldes Imre, Budapest...	577	278 855
Deutsch Gyula Budapest...	318	196 514
H. Freus, Szatmár...	28	281 289
Frommer A. H. utóda Pépest...	176	127 303
Klein Vilmos, Kert. Temevárv...	90	136 226
Beim, Budapest...	26	104 234
Lamberg Károly Pépest...	50	74 124
Singer Zsigmond, Budapest...	18	86 104
Boros és Szalay Budapest...	42	59 101
Frommer A. H. utóda Pépest...	10	69 29
G. Teleki Arvid, Drászó...	52	4 56
Szavost Emil, Budapest...	6	42 48
Krauer Lipót Budapest...	14	10 24
Fuchs Flórv, Budapest...	13	13 13
Összesen...	3012	4134 7146

* 7 g. d. bibebrere, 10 g. febrer here.

* 51 g. répmag.

* A hazai megnevezésárak névra káros amerikai herételek, magvakat a magvizsgáló állomás nem glóziarólsa.

Az állomás egyetemesen kötelezőségeket tartja nyilvánítására hozni, hogy Frommer A. H. 1644 helybeli magfeszéklők, figyelmeltünk dacára, ismétve amerikai heremagot jezzeltek állomárok ismét, mely áruval állomárok illetésük kikötöttele természetesen visszautasították.

A központi vászarcarnok árnyjegyse nagyban (en gos) eladott élelmiszerek árairól.

Magyar gazdaság vázarcarnok elállé szészületének a jelentése, 1900. február hó 3-áról.

A hét másodoltsa névra üzleti forgalmuk énkelt volt. Vaj és nyúl a nagy hozatalk és átközött folytán lenyárvá iránzatú követnek, ellenben húsfélék, különösen vidék sertések, valamint 60—62 tisztított baromfiak szilárd iránzat mellett magasabb árakon nyertes elhelyeztek. A énkeltáru külföldi magasabb jezzése szilárd; az árk ládként 5—6 koronával emelkedtek. A gyümölcsöznek változatlan, csak alsórendű almas kérés eladására és is a délygyümölcsöznek hatása folytán csak vonatva helyezhető el.

Jezzésük: Vidéki marhahús 7—8 koronák, borjú 8—9 koronák jezzeltek. Kágyan 190—200 kg. kint. Bárány minőség szerint 12—16 korona páronként.

Nyúl nagy tételeken 160—200 korona darabonként.

Élő baromfiakkal elkel: pulyka 14—20 korona, liba 5—6 korona, kágyan 5—6 korona, tyúk 200—300 korona páronként.

Tisztított baromfiakkal elkel: pulyka 14—20 korona, liba 15—16 korona, kágyan 5—6 korona, tyúk 190—200 korona páronként.

Tójas 102—104 korona eredeti ládként.

9222. sz. II/2. a.

Hirdetmény.

A kisbéri ménésbirtok tulajdonát képező gőzmalom részére szükséges

2500 métermázsza, száraz, jó minőségű és legallább 77 kgr. hektoliter súlylyal bíró buza beszerzése iránt folyó évi február hó 15-ik napján

zúrt írásbeli versenytárgyalás tartatik.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás bélyeggel és az ajánlandó vételár 10%-át tevő bánatpénzzel ellátott ajánlataikat a szállítandó buza mintájával együtt a jelzett határidőig a ménésbirtok igazgatóságához nyújtsák be. A később beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A szállításra vonatkozó közelebbi feltételek úgy a vezetésem alatt álló ministeriumban (II. em. 72. sz.) a gazdasági főigazgatónál, mint a kisbéri ménésbirtok igazgatóságától megtudhatók.

287/d

Budapest, 1900. január hó 31-én.

Földművelésügyi minister.

9222/II/2-a. szám.

Hirdetmény.

A kisbéri ménésbirtokon

796 darab hizott birka eladása

czéljából

folyó évi február hó 15-én.

a ménésbirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás bélyeggel és a megajánlandó vételár 10%-át tevő bánatpénzzel ellátott ajánlataikat a jelzett határidőig nyújtsák be, később érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen eladásra kijelölt juhállomány a kisbéri ménésbirtokon bármikor megtekinthető, az emiatt a vonatkozó részletes feltételek a egyéb fényképek és egy vezetésem alatt álló ministeriumban, a gazdasági főigazgatónál (II. em. 72.), mint a kisbéri ménésbirtok igazgatóságánál megtekinthetők és emiatt megtudhatók.

Budapest, 1900. január hó 31-én.

287/b

Földművelésügyi minister.

KAINIT

nagyban és kicsinyben.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Utkári Hivatalánál (Budapest Köztelek).

Á r a k :

nagyban waggon-rakományonként az Leopoldshall-Stassfurt, ümlesztett állapotban 106 frt, zsákban szállítva 130 frt. A vasúti szállítási költség a különbözű távolságu rendelési állomások szerint 130—140 frt között váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti raktárunkból egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.

A megrendeléssel egyidejűleg a kainit árát egysütetük pénztárhoz bekielndeni kerjük, a szállítási költségek a küldemény átvételénél fizetendők.

9222/II/2-a. szám.

Hirdetmény.

A kisbéri ménésbirtokon folyó évi február hó 12-én zárt írásbeli ajánlati tárgyalás után

580 darab sertésveszén átméret berkshirei fajtájú hizósértésen fog eladatni.

A sertések átvételi határideje február 28-ika.

Az egy koronás bélyeggel és a vételárnak 10%-át tevő bánatpénzzel ellátott ajánlatok fenti igazgatóságához legkésőbb

folyó évi február 12-én d. e. 9 óráig benyújtandók. A sertések bármikor megtekinthetők és közelebbi feltételek úgy ott, mint a gazdasági főigazgatónál (Budapest, földművelésügyi ministerium, II. em. 72.) megtudhatók. Budapest, 1900. január hó 31-én.

287/a

Földművelésügyi minister.

9222. sz. II/2-a.

Hirdetmény.

A kisbéri m. kir. állami ménésbirtok folyó évi erőtakaromány szükségletének u. m.

2000 q. goromba buza korpa,

3000 q. tengeri,

1000 q. takarmány,

300 q. malátacsira,

100 q. repezpepogásca,

és 500 q. szárazmoslék

beszerzése czéljából ezen ménésbirtok igazgatóságánál folyó évi február hó 12-én zárt írásbeli ajánlatok után versenytárgyalás tartatik.

Az egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok a szállítandó erőtakaromány 5%-át kitevő bánatpénzzel és mintakkal együtt fenti igazgatóságához legkésőbb

folyó évi február 12-én d. e. 9 óráig

benyújtandók.

Közelebbi felvilágosítások úgy ezen igazgatóságánál, mint a m. kir. gazdasági főigazgatónál (Budapest, földművelési ministerium, II. em. 72. sz.) beszerezhetők.

Budapest, 1000. január hó 31-én.

287/c

Földművelésügyi minister.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban
BUDAPEST,
1901-02-ÉVI SZÁM.

A néhai **Henyei Kálmán** hagyatékához tartozó **2300 métermázsza széna és szalma,**

3000 métermázsza vegyes szalma és

25 drb jófajta sertés eladó.

Bővebb értesítést ad:

281

Molnár József ügyvéd, **Rimaszombatban.**

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével
hajlandó vagyon elváltalni; épügy
mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alatti ezimhez forduljanak.

gőszántási vállalkozó
WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

Tavaszi vetésre

első minőségű

Hanna-Pedigree árpát,

mely utótenyésztése az eredeti Krassitzi árpának.
Ezen árpafaj már évek óta nagyon beválik; mivelhogy
a mellett, hogy durán fizet, oly minőségben terem, mely el-
ismert finomságánál fogva **sűrűsére kiválóan alkalmas**
és mint ilyen a **legnagyobb áron adható el.** 9068

Czukorgyár Diószeghen,

Pozsonymegyében.

Védekezziünk a tavaszi fagyok ellen!

Fagy-védőburkok szalma-, gyékény- stbből.
Magyar királyi szabadalom.

Megóvják a szőlőteleket a fagy, dér és kőd minden káros hatásától, a fejlődést előmozdítják és aránylag sokkal durább terméshozamot biztosítanak.

Használatuk egyszerű és kényelmes.

A zárt fagyvédőburkok csak egyszerűen fagyos időjárásban használhatók, míg a nyílt hengereknek a szőlőtelekre mindig a nyitáskor ráhelyezhetők, s mindaddig rajtuk maradhatnak, míg fagyvédőjelemlő egyáltalában tartani lehet.
1000 darab szab. fagyvédő ára koronában.

magasság	10 cm. átm.	15 cm. átm.	20 cm. átm.	25 cm. átm.	30 cm. átm.	35 cm. átm.	40 cm. átm.
30 cm.	kor. 20	kor. 28	kor. 36	kor. 44	kor. 52	kor. 60	kor. 68
30 "	25	33	41	49	57	65	73
40 "	35	43	51	59	67	75	83
50 "	45	53	61	69	77	85	93
60 "	55	63	71	79	87	95	103
70 "	65	73	81	89	97	105	113

Rendelések utánié mellett a rendelések beérkezésének sorrendjéhez képest lesznek elintézve.

A képzés előleges beküldése esetén csomagolás, fuvarlevél, a vezetvőhöz való kiszállítás költségmentes.

Mintaküldemény: 10 korona előleges beküldése esetén egy a különböző nagyságú fagyvédőkből összeállított mintaküldeményt szállítunk teljesen bírtamtes az ország minden részére.

Megrendelhetők a szabadalom tulajdonos gyárvállalatnál:

E. M. Szalmaár- és Menyetzudászóvgyár

150

Fülöpzálláson, (Postmegye).
A vasnti utolsó állomás pontos megnevezése kéréttik.

Egy és több vasu egytetemes
aczólekóim és

talajmivelő eszközeim

olcsó ár, **elsőrendű minőség** és czélszerű szerkezetüknel kora országszerte legjobb hírnevnek és kelendőségnek örvendenek.

Árjegyzékekkel és árajánlattal szívesen szolgálom.

Bächer Rudolf

cs. és kir. kizárólagos egykára

BUDAPEST,

VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

"Unicum-Drill"

egytetemes **sorhavetőgép** sokoldalú használhatóságánál, czélszerű szerkezeténél fogva egész Európában

a legjobb hírnevnek és a legnagyobb kelendőségnek örvend, ezeknél fogva az összes eddigi vetőgépek között az

első helyet foglalja el.

Árjegyzék és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál!

Melichar Ferencz

cs. és kir. szab. kizárólagos vetőgépgyára

Budapest,

VI. ker., Nagymező-utca 68.

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond.

olcsó ár, **elsőrendű minőség** és czélszerű szerkezetüknel kora országszerte legjobb hírnevnek és kelendőségnek örvendenek.

Bächer Rudolf

cs. és kir. kizárólagos egykára

BUDAPEST,

VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

"Unicum-Drill"

egytetemes **sorhavetőgép** sokoldalú használhatóságánál, czélszerű szerkezeténél fogva egész Európában

a legjobb hírnevnek és a legnagyobb kelendőségnek örvend, ezeknél fogva az összes eddigi vetőgépek között az

első helyet foglalja el.

Árjegyzék és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál!

Melichar Ferencz

cs. és kir. szab. kizárólagos vetőgépgyára

Budapest,

VI. ker., Nagymező-utca 68.

Értedli specialis egykára állású foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában. Értedli kizárólag sorhavetőgépekkel foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában.